

Pärskeitö

4/2001-2002

Opettajien musteläiskätesti

Sisällysluettelo

Musteläiskätesti	3
Pienen tytön päiväkirja	5
J.R.R Tolkien = Gandalf Harmaa?	7
Kananmunia ja sukupuolisyrintää	9
All for nothing and nothing for all?	10
Karpolla on asiaa	11
Our World	13
Nexus	15
Mörkö se lähti kaappiin	16
Maailmanparantajat Riassa	17
Koulukirjan luomisprosessi - haastattelussa Johanna Jämsä ja Jukka Hatakka	19
Opkh:n palsta	21
Shakki	22
Poikakoulu vai yhteiskoulu	25
Porttokielellä pääpalkintoon	27
Bacca-mikä?	28
Sanottua	30

Kommentteja ja palautetta otetaan mielellään vastaan osoitteessa parskeita@yahoo.com

Päätoimittaja	Milla Sonninen Jenni Stenman
Veikko Eranti	Laura Toivanen Hannamari Uotila
Toimitussihteeri	Karoliina Valo Krista Viren
Elina Arkko	Elle Yli-Ojanperä
Toimittajat ja kuvittajat	Taittajat
Cheryl Graycarek	Niilo Kiesiläinen
Assi Koskela	Anna Pohjolainen
Piia Kärki	Martti Uotila
Emmi-Maaria Lehtimäki	
Reetta Nurmo	Nettivastaavat
Terhi Paikkala	
Pia Palojärvi	Pekka Toivanen
Laura Peltonen	
Katariina Riekkola	Vastaava opettaja
Viena Rossi	Ilkka Kuivalainen

Pääkirjoitus

Veikko Eranti

Otetaanpa pienuinen ajatusleikki: entäs jos aina niin uudistusmieleinen ja kehityksen etujoukoissa ahkerasti kampaileva lukiomme olisikin päättännyt jäädä poikakouluksi? Niin typerältä kuin tämä idea saattaa nykyään kuulostaakin, oli se kultaisella 60-luvulla täyttä totta. Toisaalta Suomi, tasa-arvon edelläkävijämaa, salli naisten käyttää housuja yliopistolla vasta kyseisen vuosikymmenen loppupuolella, että se siitä.

Olisikohan Recessassa yhtään oppilasta nykyään? Liekö syynä sitten tyttöjen muutamaa vuotta poikia nopeammin tapahtuva kehitys(hitaasti mutta varmasti!) vai mikä, mutta välillä tuntuu ettei koulun käytävillä poikiin, miehistä nyt puhumattakaan, törmää ollenkaan (mikä ei tietenkään ole täysin huonokaan asia, mutta se onkin jo toisen jutun ja eri lehden aihe...). Tai ehkä me olisimme eliittilukio seiskan keskiarvolla. Varmaa on, että kaikki maailman äärioikeistolaiset ja sovinnistit tekisivät pyhiinvaellusmatkoja tähän puhtauden ja arjalaisuuden luostariin.

Alhaisesta keskiarvosta huolimatta oppimistuloksemme olisivat VIELÄ parempia, sillä ei olisi tyttöjen sääriä ja muita ruumiinosia häiritsemässä ankaraa omistautumista fysiikan ikuisille riennoille, kemian orgioista puhumattakaan. Shakin peluu sujuisi kuin siivellä jos häiritsevät hang-aroundit eivät veisi keskittymistä muualle. Ehkä se sopisi aina välillä ylitsepursuvaan opiskeluilmapiiriimme. Ja olisihan paremmista oppimistuloksista toinenkin hyöty: opettajat voisivat matkustaa useammin Budapestiin, sillä tulospalkkausrahat lisääntyisivät tuloksellisuuden parantuessa.

Hiukan hankalaa olisi ehkä oikeasti perustella tyttöjen häätämistä koukustamme tällä hetkellä, mitkään edellä esitetyt seikat eivät esimerkiksi riitä kumoamaan puhdasta ja raakaa tasa-arvonvaatimusta. Onneksi ajat muuttuvat, Ariseni. Ja nopeasti muuttuvatkin! Vasta aivan äskettäin olin pieni ja ujokas nahka, sitten lähdin hakemaan haravaa liiteristä, ja yhtäkkiä oli kulunut melkein kaksi vuotta. Näin tämäkin lukuvuosi on kohtapuoliin saatu pulkkaan ja tämän päätoimittajan on aika siirtyä takavasemmalle. Vielä kuitenkin haluaisin kiittää kaikkia niitä muutamaa aktiivista ihmistä jotka kokouksissa ja sen sellaisissa kävivät ja juttuja kirjoittivat, sekä niitä kahta ressuria jotka lukevat pärskeitä vanhasta tottumuksesta tai jostain muusta kummallisen käsittämättömästä syystä.

Löysinpä toisenkin varman seikan, joka puhuu sekaoppilaisuuden puolesta: lukiomme oppilas ei varmastikaan olisi tänä vuonna voittanut pikkufinlandia-palkintoa, jollei Maija Ronkainen olisi sitä tehnyt. Onnea ja menestystä, lukekaa haastattelu tästä lehdestä.

Karoliina Valo & Krista Viren,
Laura Peltonen,
Niilo Kiesiläinen

Musteläiskä

Opettajien mielentila on varmasti usein askarruttanut jokaista Ressua. Mitä liikkuu tuon matemaattisia kaavoja tai historiallisia faktoja suoltavan pään sisällä? Asiasta oli aika ottaa selvä. Opettajien psyykeä päätettiin tutkia kuuluisan Rorschachin testin avulla.

Rorschachin testi

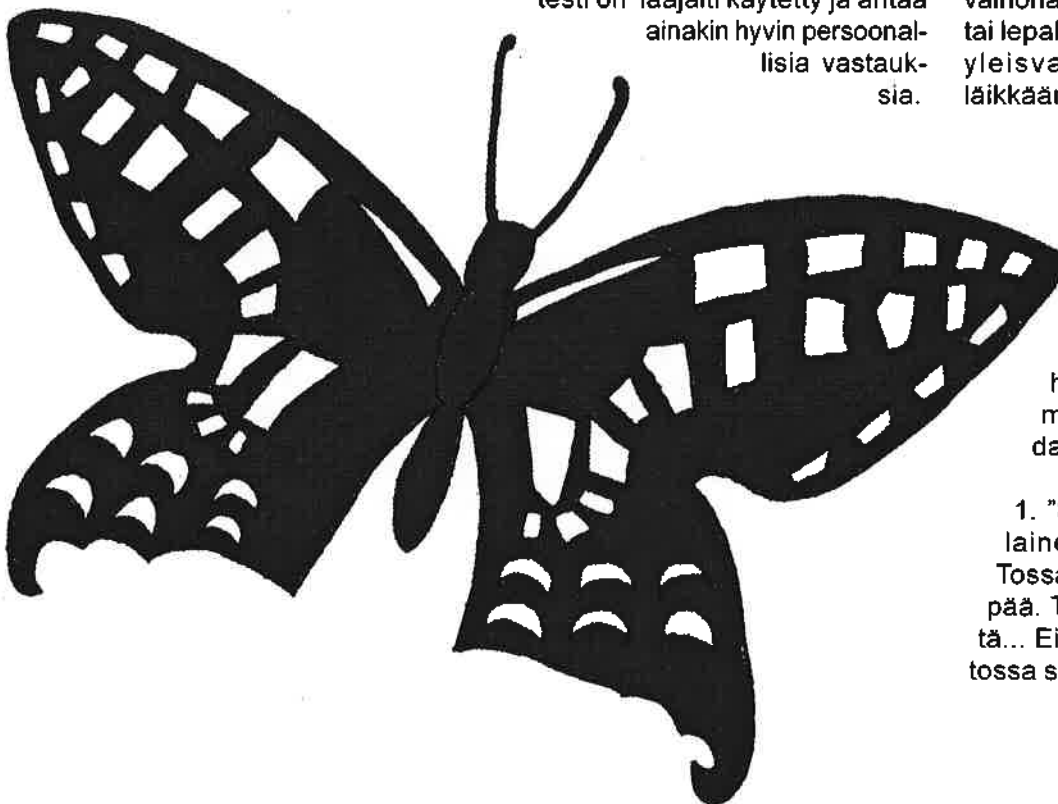
Jokainen on varmasti jossain elämänsä vaiheessa kuullut tästä testistä. Koehenkilölle näytetään abstraktia musteläiskää, ja hänen tulee sanoa, mitä se hänen mielestään esit-

tää. Testiä käytetään monissa yhteyksissä kuten ammatinvalinnassa ja muissa mieltymyksiä ja luonteenpiirteitä mittaavissa testeissä. Rorschachin testi on nopea ja yksinkertainen suorittaa, mutta siihen ei pelkästään ole luottaminen, ja siksi toimii usein osana isompaa tutkimusta. Rorschachin testi on saanut osakseen paljon kritiikkiä: monien mielestä ei ihmisistä voida päätellä mitään sen perusteella, mitä he näkevät läiskällisessä mustetta. Nähtyjen asioiden tulkinnassa on aina epävarmuutta. Miten tulkita esimerkiksi läiskässä nähty lapsi, kun se voi merkitä eri ihmisille täysin eri asioita. Rorschachin testi on laajalti käytetty ja antaa ainakin hyvin persoonallisia vastauksia.

Niinpä niin. Epäluotettavuudeltaan huolimatta toimitus on kuulut huhuja, että kyseistä testausmuotoa käytettäisiin muun muassa osana rehtorin valintaan liittyviä luonnekartoituksia. Tästä syystä onkin mielenkiintoista nähdä, kuinka tavalliset "riviopettajat" pärjäävät testissä, eli onko jollain heistä ilmiselviä taipumuksia rehtoriksi. Tuloksen voi itse kukin omalla järjellään päättellä vastauksista. Läiskän mukana olleen tekstin mukaan "normaalia ja toivottavaa" olisi nähdä esim. lohikäärmeen pää tai jonkinlainen eläimen talja, joskin muutkaan vastaukset eivät ole automaattisesti merkki vainoharhaisuudesta. "Perhonen tai lepakko" näytti olevan pätevä yleisvastaus läikkään kuin läikkään.

Tässäpä teille siis luettavaksi muutaman opettajan vastaus testiin. Jännityksen ylläpitämiseksi voitte yrittää arvata asianomaisen opettajan henkilöllisyyden, sillä nimet ovat vasta sivun alalaidassa.

1. "Se on ilmiselvästi norjalainen vuorenhaltiapeikko. Tossa on sen jalat ja kädet ja pää. Toi on varmaan sen häntä... Eiku se on sittenki nuija ja tossa sillä on sotavarustus."

2. "Se on varmaan maantieteellinen alue. Joku saari. Se on kyllä aika symmetrinen. Se vois sille olla hyönteinen. Noi väkaset on sen jalkoja.. Tai sit se vois olla talja. Näin äkkii ei tuu muuta mieleen."

3. "Se on perhonen alaspäin... ei ku se vois olla lepakkokin. Se on keväinen perhonen, tossa on sen tuntosarvet ja nätit siivet."

4. "Se on jättiläinen... Eeii... jonkinlainen eläin tai hyönteinen il-

miselvästi. Tuossa on etujalat, takajalat, ruumis. Noi on jonkinlaiset sukaset tai tuntosarvet... ihmiselvästi se on jonkinlainen eläin."

5. "Ihan selvä, eli kuva on takaapäin otettu ja kuvaa isojalkeista harrikkamiestä pyöränsä kanssa. Huomaa kahvat ja lumiketjut."

6. "Fallossymboli, Isäntämies viagran käytön jälkeen"

7. " No tässähan on tietenkin kau-

an sitten sukupuuttoon kuollut jättiläislaiskiainen takaapäin kuvattuna, Mikäpä muukaan? Siinä jalkojen välissä voitte nähdä puun johon se kiipeää, ja kun katsotte kokoeroa, ette enää ihmettele miksi se kuoli sukupuuttoon jo kauan kauan sitten. "

Oikeat vastaukset: 1=Jukka Hatakka, 2=Hilkka Taavitsainen, 3=Susanna Nupponen, 4=Anneli Nukari, 5=Antti Kohi, 6= Jaakko Vaittinen 7=Juha Savolainen

Pienen tytön päiväkirja

Eli viidennen jakson toinen päivä oppilaan vinkkelistä katsottuna.

Aamu

klo 06.10

Mmm...älä soi vielä, jooko? Ai että herätyskellon tulee soida sinä ajankohtana jolloin se on laitettu soimaan. Tyhmä sääntö.

klo 06.15

Suihkuun. Ehkä sitä heräilisi vedessä vähän paremmin... voikohan sihkuun nukahtaa? Hei, missä Shampoo on? Äitii...!

klo 06.25

No niin hiukset pesty. Mitähän sitä söisi aamiaseksi? Leipä kuulostaa kivalta. Tapahtuikohan maailmalla eilen mitään kivaa? Ei... näköjään pelkkiä kauheuksia, ainakin Hesarin mukaan.

klo 07.00

Pikkuhiljaa voisi varmaan ruveta pukeutumaan... toisaalta, eihän tässä vielä mikään kiire ole, loikoilen nyt tässä vielä pari minuuttia...

klo 07.15

Nyt on kiire.

klo 07.30

Miksi junat ovat aina joko myöhässä tai etuajassa? Ja lisäksi aina kääteisesti sen mukaan kumpaa itse olet.

klo 08.05

Nonnihi! Ja enää muutama (tai muutama sata) pikku porras... aikaakin on vielä vaikka kuinka.

TUNTI 1 matematiikka (pitkä) 9, opettaja HiTa

Matikankurssien paras osuus on alku. Silloin niistä yleensä vielä ymmärtää jotakin... Kyllä tämä tästä vielä vaikeutuu... Paljon. Elikkä mitäs meillä täällä... alkeellisia todennäköisyyksiä. Hmm, ei liian kamalaa. Siis jos 32 abilla oli päällään ainakin punaista, 38:lla sinistä, 26:lla ruskeaa, 8:lla punaista ja sinistä, 7:llä sinistä ja ruskeaa, 6:lla punaista ja ruskeaa ja kahdella kaikkia kolmea väriä, niin kuinka monta abia oli paikalla yhteensä? Häh.

TUNTI 2 A ruotsi 3, opettaja UIVo

Nå det här är igen ANDRA BULLAR... Först har vi en hörföfståelse och sen diskuterar vi om kursen, som är förstas alldeles för stor. VAD! måste vi läsa en BOK? Nej jag kan inte, jag gräter... Jag ska säkert läsa en Mominbok... Okej, och en presentation OCH ett ämne om boken! NU gräter jag... Jag ska dra mig till skogen... eller till helvete. Voude: -Och NU ska jag ger läxor...

Ruokailu

Lihapullia? Sattui olemaan eilinen illalliseni. Kasvispihvit kuulostavat kivoilta... taidan ottaa niitä. Ai ne ovat kirkkaanpunaisia? No kokeillaan kuitenkin. Ei itseasiassa hassumpaa, loppujen lopuksi.

TUNTI 3 maantieto 2, opettaja ArPa/AnNu

Maisteri Paavolan sairasloman takia AnNu pitää siis kurssia toislaiseksi. Ensiksi TUTUSTUMISTA MUIHIN RYHMÄLÄISIIN, eli jakaannumme kahteen ryhmään ja kerromme itsestämme "ummet ja lammet" ja löpötelemme sen jälkeen iloisen vartitunnin. Aivan fantastista, tämä pitäisi ottaa käyttöön muillakin tunneilla, tuntisi joskus muitakin kun sen vieressä istuvan kaverinsa. Tämän jälkeen seuraa n. 10 minuutin kestoinen opettajan vetoomus siitä, ettemme hankkisi itsellemme burn outia ottamalla liikaa kursseja ja tavoittelemalla vain kiitettäviä numeroita. Hei, meistä välitetään! Ope: - paljonkos kello on? Ai 20 yli, tää tuntihan alko varttia vaille... no enhän mä sitten oo vielä paljoa höpöttäny...

TUNTI 4 historia 6, opettaja JaVa

Hihii, historia on NIIN kivaa. Tämä

taitaa olla viides kurssini tänä vuonna. En ole aikaisemmin tutustunut kyseiseen opettajaan, mutta olen kuullut tarpeeksi hurjia juttuja ollakseni hieman varautunut... Ahaa, siis ei kirjaa eikä ohjattuja vihkouistiinpanoja. Tästä taitaa tulla paljon, paljon monisteita. Käymme opettajan johdolla kurssia nopeasti läpi. Pääasiallisena aiheena tuntuu olevan Kekkonen elämä.

TUNTI 5 (jä lisää mätikkää) matematiikka (pitkä) 5, opettaja SuNu

Tätä on odotettu! Ei läksyjä! Ei koetta! Ei kirjaa! Ai kirja tulee sittenkin... No aika pieni paha loppujen lopuksi. Tämän kurssin sanasto vilisee toinen toistaan hirveämpiä termejä. Formalisoinnit, disjunktiot, implikaatiot ja niin

edelleen ovat tästä lähtien osa elämäämme. Taulukoita ja vielä vähän lisää taulukoita... onneksi tästä ei tule koetta.

klo 16.10, matkalla KOTIIN

Nälkä. Kertakaikkiaan. Ostaisiko suklaapatukan? Noin niinkuin Jakson Toisen Koulupäivän kunniaksi? Joo!

J. R. R. Tolkien = Gandalf Harmaa?

Hänen elämästään

John Ronald Reuel Tolkien syntyi 3. tammikuuta 1892 Bloemfonteinissa, Etelä-Afrikassa. Hän muutti 4-vuotiaana Englantiin äitinsä ja pikkuveljensä kanssa. Myöhemmin isän kuoltua Afrikassa perhe muutti Birminghamin lähelle Sareholeen. Tolkienista tuli orpo hänen äitinsä kuoltua hänen ollessaan 12-vuotias ja hän veljineen päätyi isä Francis Morganin hoiviin. Sitten hän opiskeli kielitiedettä sekä kieliä (muun muassa englantia, muinaiswalesia ja suomea). Tolkien lähetettiin I maailmansodassa länsirintamalle, jossa hän hahmotteli kirjaansa (elämäntyötään, Silmarillionia). Hän meni naimisiin sodan aikana vuonna 1916 nuoruudenrakastettunsa Edith Brattin kanssa. Myöhemmin heille syntyi kaikkiaan neljä lasta. Tolkien kotiutettiin samansa vuonna tämän sairastuttua juoksuhaudassa kuumetautiin. Sodan jälkeen hän siirtyi Oxfordiin anglosaksisten kielten professoriksi. Sitten hän on tullut kuuluisaksi taitavana kielitieteilijänä ja kirjailijana. J. R. R. Tolkien kuoli 2. syyskuuta 1973.

Miksi tiedämme hänestä enemmän tai vähemmän?

J. R. R. Tolkienia kutsutaan toisinaan fantasiakirjallisuuden

isäksi. Nimi ei ole sinänsä harhaanjohtava, sillä hän loi oman maailmansa asukkeineen ja kielellineen päivineen. Tärkein syy hänen menestykseensä lienee kuitenkin ollut se tosi asia, ettei mitään vastaavaa ollut ennen kirjoitettua, sillä kansantarustoja ei voida laskea fantasiakirjallisuudeksi.

Kaikki tuntevat varmasti nimeltä Tolkienin kuuluisimmat teokset Hobitti, TSH/LOTR (Taru Sormusten Herrasta) sekä Silmarillion, mutta hän jätti jälkeensä myös suuren pinon muuta kirjallisuutta. Hobitti sai alkunsa Tolkienin halusta kirjoittaa omille lapsilleen kirja, mutta jos minulle olisi pikukutyttönä luettu Hobittiä, olisin varmasti nähnyt painajaisia Synkmetsästä. Joka tapauksessa Hobitti julkaistiin vuonna 1937 ja se oli suurmenestys. Kirjalle tilattiinkin pian jatkoa. 17 vuotta myöhemmin (1954) julkaistiin ensimmäinen osa LOTR: sta ja loput kaksi osaa pian sen jälkeen.

Varsinaista elämäntyötään Silmarillionia Tolkien ei kuitenkaan koskaan itse nähnyt valmiina. Se julkaistiin vuonna 1977, kolme vuotta hänen kuolemansa jälkeen. Sen kokosi loppuun hänen vanhin poikansa John, jolla on ollut todella suuri työ koota kaikki isänsä enemmän tai vähemmän hajanaiset ajatukset lopulliseksi kokonaisuudeksi. Joka ta-

pauksessa Silmarillionia rinnastetaan toisinaan Raamattuun. Ja melkein pä samaa ne edustavat: luomiskertomus, historiallisia tahtumia ja henkilöitä.

Mutta oliko Tolkien sittenkään kaiken tämän hienouden isä? Oli ja ei. Hän ammensi tietoa ja ajatuksia kansantarustoista (Kalevalasta, Beowulfista...) ja tietenkin kielistä. On uskomatonta ajatella, että joku on tosiaan omistautunut jollekin niin paljon, että on laatinut oman kielen pelkkää kirjaa varten, vaikka en olekaan aivan varma sisältäkö se kieliooppia. Kuitenkin on pakko nostaa hattua sellaisen päättävyyden edessä, kun itse saan ponnistella jo olemassa olevien ruotsin sanojen kanssa.

Mielipiteitä eli ruusuja ja todella piikikkäitä ruusuja

Jonain päivänä minä vielä selvitän Silmarillionin ja sitten mitä? Olen lukenut kaikki Tolkien-klassikot vähintään kerran. Tällä hetkellä luen LOTR: ia uudelleen. Miksi? Koska se on LOTR. Minun tulee fantasiakirjallisuuden ystävänä olla tietoinen sen sisällöstä, jotta tiedän, mitkä kaikki ajatukset ovat alun perin lähtöisin Tolkienilta.

En jättäisi kirjaa rauhaan, vaikkei se niin hyvä olisikaan. Olen nimittäin päättänyt etsiä kaikki

LOTR - elokuvan epäkohdat. Luettelini niitä ensimmäisen katsomiskerran jälkeen koko 45 minuutin bussimatkan. On mukavaa, että jostain minulle mieluisasta on tehty elokuva, mutta se vastaa liikaa huonoa novelli-analyysia: Jackson ja muut ovat käsikirjoitusta tehdessään nähneet omiaan hieman liian usein. Siksi olisikin lopulta voinut olla järkevämpää tehdä vaikka LOTR-sarja televisioon, jolloin monia asioita ei olisi tarvinnut karsia pois vain sen takia, ettei ihmisten tarvitsisi puuduttaa takamukseensa elokuvateattereissa.

Minua myös ihmetyttää, miksi suurin osa kriitikoista ylistää elokuvaa sanoen sen olevan kirjan juonelle uskollinen. Asiaa ajateltuani hetken lisää aina "Ehkä juonelle, mutta ei kirjalle kokonaisuutena". Jälleen kerran on tuotettu jenkkihiidykettä, johon on liitetty nättejä efektejä. Odotan kauhulla tulevia elokuvia, mutta pakko ne on käydä katsomassa. Sitten voin ainakin aiheellisesti haukkua ne lyttyyn ja jälleen valittaa, mitä kaikkea on tehty väärin. Meillä jokaisella on tietenkin omat näkemyksemme kaikesta lukemastamme, mutta kaikki tutuni, jotka ovat lukeneet LOTR:in ja nähneet elokuvan, ovat kanssani samaa mieltä: Mitä ihmettä kriitikot ajattelevat vai johtuuko kaikki siitä, että kyseessä on SE LOTR ja että elokuvan budjetti ei ole fantasiaelokuville omainen XXXS?

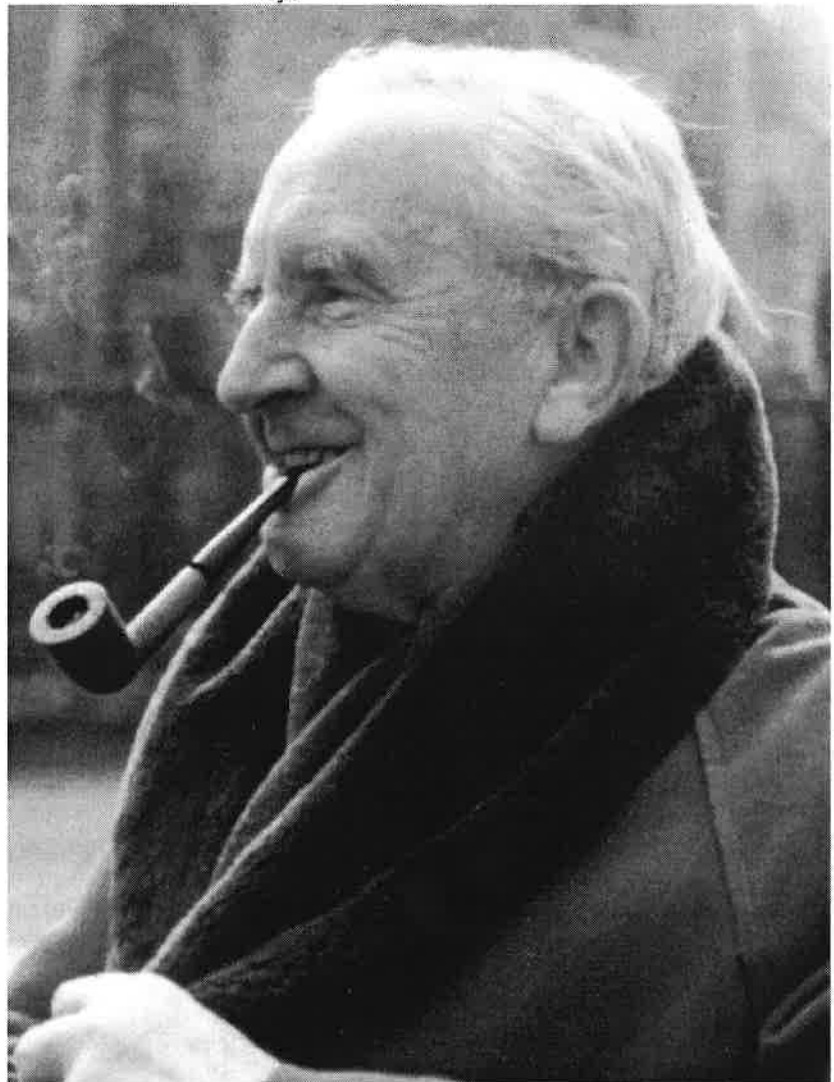
Olen odottanut LOTR -leffoja samalla innolla kuin Star Wars - jatko-osia. Tähän mennessä nekin ovat olleet todellinen pettymys. Vaikka elokuvien ja varsinkin efektien tekeminen on kehittynyt koko ajan, kannatan silti yhä edelleen alkuperäisiä Star Wars -leffoja ja "alkuperäistä" LOTR -piirroselokuvaa. Tätä on näytetty TV:ssä pari kertaa elinaikanani (en todellakaan tiedä, milloin se on tehty) ja olen aina ollut nenä kiinni ruudussa. Siinä hobitit ovat sentään pullukoita, kuten kirjassa. Olen yrittänyt toivoa sitä uutisintana jo monta kertaa, mutta

eipä ole kuulunut. Uusia Tolkien -tulintoja on tehty pian tähtiteollisia kertoja, onneksi kaikki eivät kuitenkaan ole LOTR: sta. Mutta se tarkoittaa, että ainoa oikea, johon voin luottaa, on alkuperäinen LOTR: Vanha englantinkielinen painos. Siinä eivät ole suomentajat tai muut mokailleet. Siihen asti en kuitenkaan usko kielitaitoni vielä riittävän, joten joudun edelleen luottamaan suomentajiin. Kiitos heidän olen päässyt näinkin pitkälle.

Lopulta en voi kuitenkaan lähettää jauhekirjeitä Jacksonille ja muille elokuvan tekoon osallistuneille, sillä elokuvista on seurannut lempeä myrsky: Kaikki haluavat lukea LOTR:in, joko ensimmäistä kertaa tai uudelleen muistin virkistykseksi. Monet minunkin ystävästäni, jotka tavallisesti karttavat kirjoja, joissa on enemmän kuin 300 sivua, ovat tarttuneet LOTR:iin himolukijan elkein.

Se on jotain, mikä pakottaa minut (vastahakoisesti) myöntämään, että asiat eivät lopulta ole niin huonosti. Olen silti kuullut, että Tolkien tuskin olisi itse pitänyt Jacksonin elokuvaversiosta kauniista maailmastaan. Enkä todellakaan ihmettelisi miksi, kun Klonkkukin paljastaa Mordorissa Frodon, vaikka se tapasi Bilbon. Jos kerran tällainen typerä pikkuvirhe on jo elokuvan alussa, on turha odottaa liikoa lopulta. Pyydän kuitenkin anteeksi kaikilta, joiden mielestä elokuva oli yliveritaisen hyvä ja myös niiltä, jotka eivät pidä sitä jenkkihiidteenä.

Tolkien on jättänyt lähtemättömän jälkensä kirjallisuuteen. Hänen työnsä pohjalta ovat syntyneet Dragonlance, Forgotten Realms, Belgarionin tarinat ynnä muu fantasiakirjallisuus. Kiitos tästä kaikesta professori Tolkien. Olet tehnyt elämästäni hieman enemmän elämisen arvoista.

Kananmunia ja sukupuolisyrrintää

Katson aamulla peiliin. Yli 100 000 hiusta ovat muodostaneet ison takkupallon. Tekisi mieli kiljua mutta hiukset ottavat voiton. Tarvitsen hiuksiani. Hiukset ovat osa imagoa, hiukset ärsyttävät, hiukset maksavat. Hiukset ohjaavat elämää. Jos sinulla on pitkät haluat lyhyet. Jos taas lyhyet haluat pitkät. Jos sinulla on tummat haluat vaaleat ja päinvastoin. Se on vain pakko hyväksyä: ihmisen ei ole koskaan tyytyväinen. Ei myöskään hiuksiinsa. Joten älkää sanoko, että tämä ei ole tärkeä aihe!

Olen päähkäillyt nyt hiuksieni kanssa monta vuotta. Ne vain kasvavat ja kasvavat mutta jokin estää uhkailuistani huolimatta minua tarttumasta saksiiin. Joka aamu kun Takku on käsittelyssäni vannon leikkaavani kaljun. Joka kerta kun kuivaan hiuksiani vannon hankkivani peruukin. Pölynimurimme ei enää liiku, koska pyörät ovat jumiutuneet irtohiuksistani. Niskani on kipeä, koska hiukseni ovat niin raskaat. Kuitenkin pitkien hiusten leikkaamisen kynnyks on korkea, melkein kuin eroaisi rakkaasta ystävästä. Olen huomannut kauhukseni, että minulla ja hiuksillani on vahva viharakkaus-suhde.

Ihmiset tuhlaavat omaisuuden hiuksiinsa. Joutuu maksamaan,

että niistä pääsee eroon. Joutuu myös maksamaan, että niitä saa lisää. Naissukupuolen edustajana kaikkein järkyttävintä on, että naisten hiuksien leikkuusta joutuu pulittamaan monta euroa enemmän kuin miesten. Miten naisten hiukset muka eroavat miesten vastaavista? Selvää sukupuolisyrrintää. Tarttukaapa tähän epäkohtaan, feministit!

Katsonkin myötätuntoisena kun mainoksen nainen huokaa mustavalkoisessa kuvassa likaisille ja sotkuisille hiuksilleen. Yhtäkkiä ruutu täyttyy kirkkaista väreistä ja ennen kaikkea mahtavista ja kauniista hiuksista. Ilmeisesti shampoon mukana saa hiustenleikkuunkin, niin radikaali muutos on. Vain painallus sampoota ja valmista on. Voi kun se olisi-kin noin helppoa.

Jennifer anistonit ja lopezit kertovat hiustensa pysyvän upeina terveillä elämäntavoilla ja juomalla litrakaupalla vettä. Lehtijuttujen alareunojen pienet lisäykset kertovat muuta. Noin kymmentä eri ainetta on suihkittu hiuksiin ennen kuvausta. Onko tarkoitus masentaa tavalliset epätoivoiset kansalaiset kuten minä? Olenko hiustuoteyhtiöiden armoilla?

Käytetäänkö tässä hyväksi pienen ihmisen epätoivoa? Eikö kaikkea hyödyllistä voisi saada yhdestä purkista? Hiuksiin nimitäin (ainakin keskivertonainen) kuluttaa kauneuden hoidossa eniten rahaa. Hiuksiin pitäisi myös sotkea milloin sitruunaa, milloin kananmunaa. Niin alas en ole vielä vajonnut, että löhöäisin sohvalle keltuaiset päälaella.

Kuten ehkä huomaatte, olen todellakin kesäloman tarpeessa. Sitten voinkin siirtyä rannalle odottamaan lettini kuivumista. Ehkäpä katson kalliista hiuslehddestä hienon mallin, ryntään kalliille kampaajalle ja itken kalliista hiusteni menetystä. Hiuksista huolimatta hauskaa kesän odotusta!

All for nothing and nothing for all?

Välillä te lukijat kyl otatte aivoon. Eräät toimittajat näkee vaivaa juttujensa eteen, ne tekee haastatteluja, kerää aineistoo, miettii grammarit ja vitsit etukäteen, eikä jätä juttujansa viimeseen iltaan. Sitte ku lehti ilmestyy, ne kattelee sivusilmällä innoissaan, josko joku just lukis niitten juttuu. "Jes, nyt se kääns sivuu, se lukee otsikon, se – se kääntää taas sivuu...?" No kiitti helkkaristi! Tätä vartenhan niitä stoooreja kehitellään! Voitte silmäillä otsikot ja sen jälkeen käyttää paperia vaikka kärpäslätkänä! Turha puolustella, niit läpysköjä on löytyny roskiksistakin, joten nöyrimmät kiitokset teille lukijat. Myönnetään, ettei kaikki aina suju niinku pitäis, ei toimituskunta kokoonnu säännöllisesti kokonaisuudessaan, sillon ku sanotaan "kaikki paikalle" ainaki viis sanoo heti "paitsi että mä en voi, koska jotain". En mäkään mikään stereotyyppinen ressu oo, välillä jaksaa ja välillä ei, mä otan vapauksia sillon ku siltä tuntuu ja omatunto pysyy joten kuten hiljaa. Systeemi ei vaan aina toimi! Niin se on, mut ketä huvittaa saada se toimimaan? Kaikkia, joojoo. Kuka alkaa toimimaan? ...Nii, se on sit eri juttu. Antakaa joku adressi ni voin pistää x:n sinne perään, sit mä oon tehny oman osani. Ja se

tietty riittää, kyl joku "toimihenkilö" tai "vastuuhenkilö" hoitaa loput ja kaikki on ilosia. Systeemi ei silti toimi! Vali vali, mee kotii itkee, life's a bitch and then you die. Pitäskö kaikkee sit vaa sietää? No, jos ei jaksatai huvita tehdä mitään sen eteen ni mitä vaihtoehtoja siin sit on, hä? Lukekaa meiän koulun perinnelehtee tai olkaa lukematta, me jatketaan juttujen tekemistä, osa huolella ja osa ei, mitä v***ua te välitätte anyway. Ette te paljoo palautetta anna, joten seki jo kertoo jotai. Joku kysyy "hei, oliko hyvä juttu?" "Joo, olihan se... ihan jees." No niin! Voi että, me ihan punastutaan, älkää ny tollai, eihän se nyt niin hyvä voinu olla, ihihihii... Bullshit. Jos edes sanoisitte et olipa harvinaisen surkee lööppi, ni me yllätyttäs – positiivisesti! Ne huomaa, perhana vieköön nehan huomaa! Vaatikaa, lukijat, vaatikkaa laatua! Luettekste ihan mitä tahansa roskaa? Seiska menee, iltis menee, Seura menee... Wake up! Tääl on nuoria toimittajanalkuja, mehän luullaan et kaikki jutut on hyviä, tehtiin niitä sit kolme viikkoo tai 20 minuuttia! Sanokaa jotai, tehkää alote, auttakaa for fuck's sake! Älkää hylätkö sitä onnetonta mustavalkolehtistä, johon me ollaan kerätty mainoksia kerjäävällä, onnettomalla, ressumaisella äänellä ja johon me

suunnitellaan koko ajan jotain uutta "hätkähdyttävää", jost ei koskaan tuu mitää! Te ette välitä lehdestä, mut välitättekte te meistä? ...Okei, älkää vastatko. Mut ois se vaa nii kiva ees joskus kuulla et olipa pas-ka juttu tai olipa edes vähä parempi juttu ku viimeks... Se ois nii kivaa, etteksteviitsisittekte? Say something, anything! Tai olkaa sit hiljaa – jos teit ei vaa kiinnosta ni OK, fine, gut, hyvä – pöh! Näin se homma etenee, paitsi ettei se johda mihinkään. Ei kai se nyt loppujen lopuks paljoo haittaa, kohta alkaa kesäloma ja Pärskeitä-lehti menee tauolle (jo oli aikakin, sehän ilmestyy jopa neljä kertaa lukuvuodessa!). Koittakaa kestää, kyl niit kärpäslätkiä löytyy kaupastaki, tuskin ees euroo maksaa. Nii, onhan se ikävää, ku tää lehti on teille sentään täysin ilmanen, jos satuitte muuten huomaamaan. No totta kai huomaisitte, tuskin te tästä nyt maksaa suostuisitte! Enpä tiedä kuinka moni on tätäkää juttuu loppuun asti viittäny lukee, mutta niille (harvoille) oikein superhypermahtisuurijättimegagigavaltava kiitos. Jos joku tulee yrittää käytävällä vetää turpaa ni jesh – ainaki se on merkki siitä et joku on huomannu nää meikäläisenki löpinät! Joten – hasta la vista, I presume.

Sarja: Kerran Ressu, aina Ressu?

- sarja kertoo ressussa olleista tunnetuista opiskelijoista...

Emmi-Maaria Lehtimäki

Karpolla on asiaa

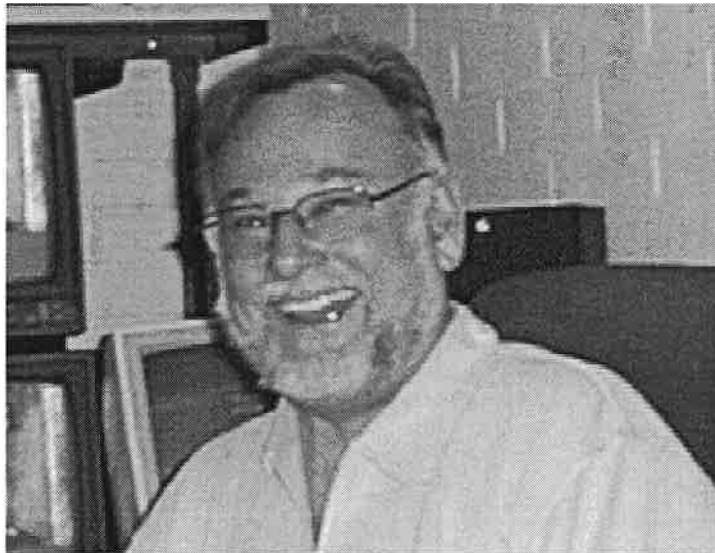
Kävelen mainostelevisiön vastaanottotiskille ja ilmoitan tullessi haastattelemaan Hannu Karpoa. Nainen tiskin takana katsoo minua epäilevästi naurahtaen – Karpo kun on tunnettu siitä, ettei hän anna haastatteluja. Pienen odotuksen jälkeen pääsen kuin pääsenkin Karpon kanssa jutuille. Hannu Karpo on tullut tunnetuksi nimikko-ohjelmansa vetäjänä jo 19 vuoden ajan, saaden osakseen sekä vihaajia että puolustajia. Entisenä ressulaisena hänellä on monia muistoja täällä viettämisistään kahdeksasta vuodesta.

Hannu Karpo kertoo valinneensa Ressun erityisesti siitä syystä, että se oli poikakoulu. Hän oli silloin 10-vuotias pikkupoika ja Ressu oli siihen aikaan oppikoulu, jossa keskikoulu

kesti viisi vuotta ja lukio kolme vuotta. Oppikouluun Karpo hypäsi suoraan kolmannelta luokalta, sillä hän opiskeli itsenäisesti neljännen oppivuoden materiaalin. Nuori Hannu Karpo laskelmoi ja totesi, että kieliopinnot luokalle olisi helpoin päästä. Ressun ovet aukesivat, mutta todelliset mielenkiinnon kohteet olivat

luonnontieteiden ja äidinkielen alalla.

Koulussa Karpo oli aktiivisesti mukana vapaa-ajan toiminnassa. Hän oli muun muassa raittiusseura Sarastuksen puheenjohtaja. Sarastuksen alaisena oli lähes kaksikymmentä kerhoa, muun muassa shakki- ja ympäristökerho, joissa Karpo toimi myös monessa johtajana. Hän oli

myös innokas urheilija ja pyrki osallistumaan kaikkiin koulun urheilujoukkueisiin. Aitajuoksenkin Karpo opetteli vain päästäkseen aitajuosujoukkueeseen. Ahkerimmillaan Karpo kilpaili vuoden aikana yhdeksässä eri joukkueessa. Kamppailu norsseja vastaan oli silloinkin kovaa ja silloinen sanonta "Ratakadun pääs-

sä järki on pysyvästi jäässä ja Kalevankadun varrella se on aina ollut tallella!" pitää ehkä vieläkin paikkansa...

Varsinkaan lukiovaiheessa ei penkin kuluttaminen jaksanut kiinnostaa Karpoa ja hän oli töissä aina kun ehti, varsinkin kesäisin, sillä seuraavan vuoden opintorahat oli tienattava itse. Tuohon aikaan oppikoulu oli maksullinen, ja Karpon isä oli sitä mieltä, että pojan oli maksettava omat opintonsa. Karpo onkin kokeillut mitä erilaisempia töitä lehtipojasta satamatyöläiseen. Monipuolinen työkokemus on varmasti ollut paras elämäntapa hänen nykyiseen ammattiinsa.

Karpo kokee nykyisen kurssi- ja jaksomuotoisen opiskelun miellyttävämmäksi opiskelijoille, sillä kaikki saavat opiskella omaan tahtiinsa. Hän kertoo, kuinka mo-

nia ahdisti ainainen samoilla tunteilla istuminen, kun lukujärjestys pysyi samana vuoden päivät. Hän itse ratkaisi ongelman parhaaksi näkemällään tavalla: Siihen aikaan luokassa oli viisi suoraa pulpettijonoa. Valitsemalla keskimmäisen jonon viimeisen penkin hän varmisti sen, ettei opettaja kyennyt näkemään hän-

tä. Opettaja näet istui suoraan keskimmäistä riviä vastapäätä. Pulpettinsa suojassa Karpo ker- tookin syöneensä munkkipossu- ja juoneensa pari litraa maitoa päivässä. Kun koulussa järjesteti- tiin tanssit, oli valvovalla opetta- jalla mukanaan viivoitin, jolla hän mittasi tanssivan parin riittävän etäälle toisistaan. Nämä järjeste- lyt eivät miellyttäneet valtaosaa pojista, ja sen vuoksi Karpo jär- jestikin koulussa harmittoman oikosulun – olipahan ainakin het- ki rauhaa, kun opettajat yrittivät pimeässä selvittää tapahtunutta!

Opetuksen taso ja erityisesti metodit kuulostivat nykyiseen verrattuna aivan erilaisilta. Kuri oli tiukka ja opettajia tuli teititellä. Vanhojen opettajien tunneilla tie- to saattoi olla jo kauan sitten kumottua. Eräskin poika sai ruotsista nelosen vain sen takia, että hän uskoi venäläisten lau- kaisseen tekokuu Sputnikin ava- ruuteen. Samalta opettajalta Karpo oli saanut nelosen, sillä opettaja ei pitänyt, että Karpo käytti niin paljon aikaa urheiluun.

Osalla opettajia kuulosti kyllä huumorintajuakin riittäneen. Suo- rittamaton saksan tentti oli esteen-nä Karpon ylioppilaaksi pääsyyllä ja ainoa mahdollisuus tentin suo- rittamiseen oli opettajan kotona vapun aattona kello 21.

Lukion jälkeen Karpo pääsi Hel- singin yliopistoon lukemaan äi- dinkieltä - noin 1500 hakijan jou- kosta valittiin vain 90. Äidinkie- len opinnot yliopistossa jäivät lo- pulta kokonaan televisiotyön jal- koihin. Televisiossa Karpo aloitti jo kou-lu-aikoinaan vuonna 1958. 44-vuotisen uransa aikana hän on ollut monessa mukana, muun muassa alkuaikoinaan uutisten- luki-jana. Kun kysyn, eikö jo kyl- lästyä, vastaus kuuluu: "Kuka sitä kotoaan lähtisi?" Toinen koti television täytyy ollakin, sillä haastattelun loppuessa kelloni näyttää seitsemää ja Karpo pa- laa huoneeseensa jatkamaan töi- tä.

Seuraavaan kokeeseen Hannu Karpo on itse osallistunut: Hauli- kon patruunassa on sata haulia.

Hannu Karpo seisoo 40 metrin etäisyydellä pahvimaalitalou se- lässänsään. Kuinka monta haulia osuu Karpoon?

- a) Ei yhtään
- b) 15
- c) 28
- d) 56

Vastaus kysymykseen ensi nu- merossa. Viime numeron Kata Kärkkäistä koskevan kysymyk- sen oikea vastaus: b) Kata on työskennellyt Suomen ensimmäi- sessä McDonald'sissa Manner- heimintiellä.

TILITETTÄVÄÄ:

Linnan juhlissa: 1 kerran
 Montako drinkkiä olet ansainnut baarissa olemalla julkkis? Tuhansia tarjottu!
 Valmistui ylioppilaaksi: 1960
 Ylioppilaskirjoitusten tuloksia:

ÄIDINKIELI	L
RUOTSI	A
RANSKA	A
REAALI	L

Voitti lukuisia kirjoituskilpailuja.

Our World

Global warming, air and water pollution, forest conservation, wildlife populations, and destruction of natural resources are all problems that face our and future generations of the world. What can we do as young people and individuals to help save the earth? On April 22, National Earth Day was celebrated in the United States, but if everyone put forth their best efforts world wide, every-day day could be Earth Day.

What can be done as an individual to save energy and water and protect plants and animals? Start with your home. There are possible ways to not only save yourself money on heating and utility bills, but also help the environment. What is one item that is in every home and is running 24 hours per day, everyday of the week? A refrigerator! Check the temperature to make sure that you aren't using more energy than necessary to keep food fresh. Most refrigerators should be set between 3-5 degrees Celsius, and freezers at about -15 degrees. It's also a good idea to check the seals around the doors of the refrigerator to make sure that there are no cracks where cold air can leak out. The same idea goes for keeping the warm air inside your home during the winter and the cold air out.

All windows and doors should be able to close tightly and not cause drafts. Good insulation in exterior walls and attics are also very important for the same reason. Another tip to save water, for example, take shorter showers. Also, you can use organic soaps when cleaning. Recycling is another element of daily life that is taken seriously in Finland.

If you live in a private home, you most likely have some type of garden. You can make your garden enviro-friendly and beautiful. The type of soil you use can determine the health of the plants and if you use the right kind, it will also improve the drainage and aeration of the area. It's a good idea to start a compost pile if you haven't already. Adding organic material, such as compost, to soil will result as a healthy, safe and inexpensive fertilizer. Compost is also an easy way to dispose of organic materials. The type of plants you have in your garden are also very important to the environment. Choose plants that are recommended for the area. This will allow the plants to grow up healthy without the assistance of harsh chemicals and treatments. Picking a variety of flowers and plants of different color, seed, and height will attract animals and birds, too.

Don't worry about having too many pests, or insects, a garden should be a healthy ecosystem with pests and pest predators. You should avoid using cultural practices that could harm your garden. Pruning, for example, may look interesting, but if done incorrectly you could cause more harm than good. Leave grass clipping on the lawn for a natural fertilizer and allow the grass to grow up to be at least 6cm tall before cutting. Also, too much fertilizer or water could cause breeding grounds or pests and diseases to develop.

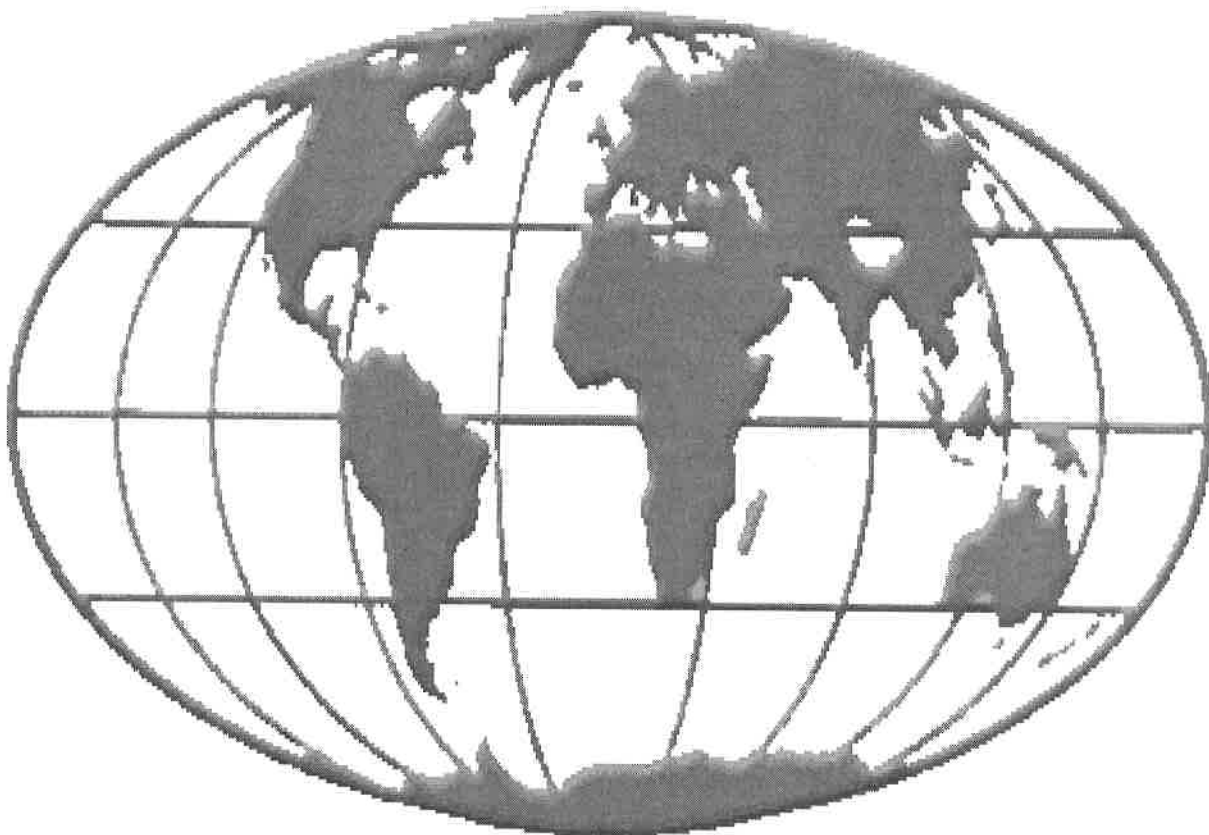
The above are just simple ideas that can make small differences in your local environment, but you can do something to help people world wide as well. The main thing that can be done is to raise awareness that the Earth is a precious and delicate place that is slowly being destroyed. In school you can find out how much paper is used, how much waste is produced, and what sort of chemicals are used for cleaning. It's also possible to start groups with people who have similar concerns that you do and find a leader, such as a teacher or adult willing to support your cause. In groups more can get done, especially if everyone has a goal. Present demonstrations and presen-

tations to fellow students so they also learn about the environment so that they may also want to become involved. The main idea is to educate the public and to build support networks to help fight for preserving the South American rain forest, stop ocean pollution, protect the O-zone layer, and even save wild animals whose habitats are being destroyed. As one person you can make a difference in your community, but as a community we can make even more changes to benefit ourselves and the future.

Special Note:

I'd like to say thank you to everyone in who has made my stay in Finland such a good experience. It has been one of the greatest years of my life and I have learned things that I will take with me for the rest of my life. I'd like to thank the Helsinki Rotary for hosting me and giving me the opportunity to come here; and also Ressu Lukio for accepting me into the school. Most of all I'd like to thank my terrific host family. You have been so generous, kind, welcoming, and overall

wonderful to me during the past 9 months. I hope that we stay in touch for the years to come and have many visits in Finland and the US, you are also welcome in my home. Also to my friends in Ressu – you guys are the best! You have been so understanding, supportive, and caring. I hope to see you again soon and you are always welcome to visit me in the Wisconsin. Also, thank you for being so patient with me when it comes to speaking Finnish, hopefully you got a lot of practice speaking English with me this year. A big hug to you all! Kiitos paljon!

Nexus

Jotkut lukijoista ovat saattaneet huomata Ressussa olevan Nuori Yrittäjyys -kurssin: tämä on kurssi, jonka tarkoituksena on tutustuttaa osallistujat yrityselämään käytännön keinoin, eli perustamalla oma yritys.

Oma tiimimme perusti toimintakautensa alussa yrityksen nimeiltä Nexus Ny. Osa teistä on saattanutkin vuoden aikana osallistua joihinkin asiakkaidemme tutkimuksiin tai ainakin liittyä rekisteriimme. NY-kurssi on kuitenkin nyt loppuillaan, ja toimintamme loppuu lukuvuoden lopussa.

Niitä asioita, joita Nexuksen aikana opimme ei olisi tullut vas-

taan millään tavallisella oppitunnilla – ns. 'learning by doing' –periaate onkin tiimimme mielestä todella hyvä vaihtoehto moniin muihinkin oppiaineisiin. Koska se on käytännönläheisempi, oppiminen tapahtuu yleensä huomaamatta ja helpolla. Käytännön tekemisessä oppii myös sosiaalisia taitoja: kompromissintekokykyä, kaikkien osapuolien huomioonottamista ja yleisestikin toisten ihmisten kanssa työskentelyä ajallisesti pitkän projektin parissa.

Projektiin liittynyttä valtavaa työmäärää ei voi tietystikään vähätellä; varsinkin alussa työpanos oli erittäin suuri. Vaikka

aloitimme 'tyhjästä', saavutimme toimintakautemme aikana merkittävän aseman markkinatutkimusalalla. Asiakkainamme on ollut alan johtavia suomalaisia ja kansainvälisiä yrityksiä. Läheinen työskenteleminen suurten yritysten kanssa on antanut uutta perspektiiviä.

Haluaisin koko tiimimme puolesta kiittää siitä tuesta, minkä olemme Ressun oppilaita ja henkilökunnalta projektillämme saaneet! Ja ykköset: harkitkaa ihmeessä oman Nuoren Yrityksen perustamista ensi vuonna – voin taata että se on vaivan arvoista!

Iiris Konttinen, Ilona Mäkinen, Kari Klaukka ja Xian Sun

Mörkö se lähti kaappiin

En ole koskaan ymmärtänyt, miksi kaapin pitäisi olla järjestyksessä. Kaapin sekaisuus ei kuitenkaan näy ulospäin. On paljon järkevämpää pitää huone siistinä ja heittää tavarat kaappiin. Helppo ja vaivaton tapa antaa itseltään siistin ja järjestelmällisen ihmisen kuva, joskaan ei täysin rehellinen.

Olen joskus yrittänyt pitää kaap-

piani järjestyksessä, mutta joka kerta järjestys on muuttunut takaisin kaaokseksi jo muutamassa viikossa. Ilmeisesti jokin siivousihanteita vastustava haamu pääsee livahtamaan sisään. Se haluaa näin kertoa, että nykyajan siisteyden ihannoiti on mennyt aivan liian pitkälle. Ihmisillä kun ei saisi olla enää edes kaapeissa haamuja, vaan nekin on laikaistava sieltä ulos ja jätettävä kodittomiksi.

Haamut tai möröt eivät tosin kovin helposti suostu lähtemään. Kun ne kerran ovat päättäneet asettua kaappiin, ne saattavat lähteä vain kulumalla ja siinä voi kestää kauan. Siksi niiden kanssa siis kannattaa opetella elämään sovussa. Heti aluksi kaapin haltijan kannattaa laatia tarkat vuokraehdot kaapissa asuvalle mörölle. Ehdossa tulisi ehdottomasti kieltää naapurin eli vuokranantajan häiriköinti ja

pelottelu sekä vieraiden mörköjen tuominen kaappiin. Möröt ovat kuitenkin varsin usein tottelemattomia ja epäluotettavia, eivätkä ne suostu noudattamaan sopimuksia.

Tästä syystä saattaa joskus käydä niin, että vuokranantajan ja vuokralaisen osat vaihtuvat. Mörkö pakottaa ihmisen muuttamaan kaappiin ja ryöstää itselleen kaapin haltijan oikeudet. Epäoikeudenmukaisena otuksena mörkö asettaa ihmiselle täydellisen ulkonaliikkumiskiellon kustoksi omista rajoituksistaan. Muut ihmiset yrittävät neuvoa kaappiin joutunutta: "Tule vain rohkeasti ulos sieltä kaapista." Mutta ihminen ei uskalla, koska mörön uhkaukset ovat pelottavia ja uskotavan kuuloisia.

Kaikesta nokkeluudestaan huolimatta mörötkään eivät aina huomaa ihan kaikkia pakoyrityksiä. Siksi jokin yllättävä suunnitelma on paras. Vanhat ja yksinkertaiset konstit voivat yllättää mörön, joka kuvittelee aina olevansa ajan tasalla tai aikaansa edellä. Tais-telun ei tarvitse olla näyttävää ja julkista; se voi tapahtua vaikka kaapissa.

Koko elämä ehkä mahtuu kaappiin ainakin papereina, mutta ei kannata haudata sitä sinne. Muuten elämäkin saattaa muuttua yksinäiseksi kaappimöröksi.

**Kesämenoon kirja
- sen voi ottaa mukaan
minne vain!
Tule ja hanki mieleistä luettavaa.**

Leikkaa mukaan

Kirjakaupan alennuskortti

oikeuttaa yhteen ostokertaan

30%

alennuksella normaalihintaisista yleisen kauno- ja tietokirjallisuuden sekä lasten- ja nuortenkirjoista.

Huom! Tarjous ei koske oppikirjoja.

Palvelemme arkisin 9-17

Tervetuloa

KIRJAVA SATAMA

Urho Kekkosen katu 4-6, 00100 Helsinki

Pub. (09) 6937 6235

Maailmanparantajat Riassa

Kymmenen päivä Riassa tai Torinossa, nuoria joka puolelta Eurooppaa, mahdollisuus puhua politiikkaa ja saada äänensä kuuluviin. Kuulostaako hyvältä? Kyse on Euroopan nuorten parlamentista (EYP kansainvälisesti), joka järjestää tällaisia sessioita kolme kertaa vuodessa eripuolella Eurooppaa, tarjoten nuorille mahdollisuuden tavata toisia eurooppalaisia nuoria ja keskustella tärkeistä asioista yhdessä. Tästä kaikesta me pienet emme tienneet vielä mitään, kun päätimme lähteä leikkiin mukaan. Ensintiemme vei Olarin lukioon EYP-Finlandin järjestämään valintakokoukseen, jossa meidän delegaatiomme sitten valittiin edustamaan Suomea EYP:n 39. kansainväliseen sessioon Riiaan, Latvian pääkaupunkiin.

Kuten arvata saattaa, eivät tällaiset projektit ole niin yksikertaisia, että tästä vaan sitten lähdetään. Ennen kuin pääsimme matkaan meidän piti tottakai kerjätä itsellemme rahaa, suunnitella Suomelle messuosasto paikanpäällä pidettävään Eurovillageen, keksiä jostain oman maan klassista musiikkia esitettäväksi, tutustua varsinaisiin puheenaiheisiin ja hoitaa miljoona muuta pientä asiaa. Nämä kaikki järjestyivät sitten ajallaan, viimeiset sponsorit jopa useita päiviä ennen matkaan lähtöä. Lopputuloksena tottakai kaikki olivat lähtiessämme hermo-

romahduksen partaalla. Asiaa ei helpottanut vastaava opettajamme, Juha Savolainen. Itse matkalla sen sijaan Juha tarjosi meille monet hyvät naurut ynnä yösi-
jan tuhannen neliön hotellihuoneessaan. Eikä sitten puhuta niistä norjalaisista opettajista...

Matkustettuumme koko päivän, ensin laivalla Tallinaan ja sieltä sitten bussilla, olimme lopulta perillä Riassa, hyvin hämmennyneinä. Kuten isoissa organisaatioissa yleensä on tapana, myöskin EYP:n tiedonkulku on paikoitellen aivan psykedeelisen huonoa, kaikki muuttuu koko ajan ja tieto saapuu tavallisille delegaateille milloin sattuu, jos on saapuakseen. Meillä ei siis tietenkään perille saapuessamme ollut minkäänlaista havaintoa yöpaikastamme, illan ohjelmas-
ta ruokailuista tai ylipäätänsäkään mistään. Isäntäperheemme kuitenkin hakivat meidät koteihinsa, ja osa delegaatiosta aloitti aktiivisen paikalliseen kulttuurielämään tutustumisen jo ensimmäisenä iltana.

Varsinainen ohjelma Riassa, niin kuin kaikissa muissakin EYP:n sessioissa, kulki seuraavasti: ensin kaksi päivää teambuildingiä, leikkiä ja laulua sen komitean kanssa, jossa viikko tullaan viettämään. Loistava jännityksenlaukaisin, itse kukin lähti hiukan

pienemmillä paineilla liikenteeseen tämän jälkeen. Puhumatta-
kaan siitä miten hauskaa on olla lapsi taas. Ensimmäisen viikonlopun aikana järjestetään myös jo mainittu Eurovillage, jossa jokainen maa esittelee itseään ja tarjoaa erilaisia tyyppillisiä ruokia, mikä saattaa joidenkin kummallisten perinneruokien kohdalla vaikutta yritykseltä myrkyttää jokainen lähelle tuleva. Jokainen maa myös piti pienen esityksen, joka useimpien maiden kohdalla ajautui loppua kohden puhtaaksi humppa-anarkiaksi kaikkien kahdensadan delegaatin säännätessä pienellä lattialle tanhuamaan. Tämän jälkeen alkaa varsinainen ankara komiteatyöskentely. Viisitoista komiteaa, joista jokainen pohtii yhtä enemmän tai vähemmän päivänpolttavaa kysymystä, joissa kussakin on korkeintaan yksi edustaja joka maasta. Viikon lopulla on sitten General Assembly, jossa jokaisen komitean muovaamasta päätöslauselmasta keskustellaan ja lopulta äänestetään. Läpimenneet resoluutiot annetaan sitten EU:n vaikuttajille.

Komiteoiden aiheet vaihtelivat tänä vuonna ikääntyvän väestön ongelmasta elinikäiseen oppimiseen, geeniteknologiasta ja kloonauksesta Lähi-idän kriisiin. Mukana oli tottakai myös useita komiteoita jotka pohtivat tavalla tai toisella terrorismiin tai Afganista-

nin sotaan liittyviä asioita. Virallisina kielinä komiteoissa toimivat englanti ja ranska, mutta ihmisten erilaisista kielitaidoista johtuen yhdessä komiteassa esimerkiksi puhuttiin ensin venäjää, joka sitten käännettiin ranskaksi ja lopulta englanniksi. Kuinkahan monta kertaa viesti sitten muutui matkan varrella, sopii vain arvailla. Kaikista näistäkin ongelmista kyllä selvittiin, ja kaikkien ryhmien resoluutiot olivat lopulta valmiita juuri ajoissa, keskiviikkoiltana. Keskustelu kulki välillä hyvinkin mielenkiintoisia raiteita, sillä jos yli kymmenen nuorta eri Euroopan maista yrittää päästä yhteisymmärrykseen jostain asiasta, on ongelmia ilmassa. Vielä kun tehtävä saattaa olla luokka miten saavutetaan maailmanrauha keskustelun avulla, ja aikaa on ruhtinaalliset kolme päivää, alkaa meininki varsinkin viimeisen päivän loppupuolella olla aika ankaraa.

Torstai oli ainoa päivä jolloin oli mahdollisuus tutustua Riiaan kaupunkina. Muina päivinä ohjelma oli näet ollut lähes minuutin tarkkuudella tiukka, eikä aikaa paikoissa käymiselle ollut ollut kuin iltaisin, kun kymmenentuntinen työpäivä oli päättynyt. Miettikääpä vain kuinka väsyneitä me olimme viikon jälkeen, sillä illoilla oli aina välillä taipumus venähtää pitkiksi. Nähtyämme Riian loisteliaat nähtävyydet ja länsi-ihmisen silmiin käsittämättömät kontrastit pähkinänkuoressa alkoi kuumeinen puheiden ja kysymysten hierominen General Assemblyä varten. Eurokosertti, johon delegaatiot olivat valmistaneet kaikenkarvaisia musiikkiesityksiä, pidettiin torstai-iltana. Monet soittivat oman maansa

musiikkia, mutta kyllä ne pakolliset Beatlesitkin kuultiin. Konsertti venyi kolossaaliseen kolmen tunnin keston, joten jo musiikin harrastajienkin sietokynnystä jääpikillä tutkailtiin. Mahtoi olla vähemmän klassisen musiikin päälle ymmärtävillä karu iltia.

Perjantaina ja lauantaina oli General Assemblyn, varsinaisen resoluutioista keskustelun jääneistyksen vuoro. Koska erilaisia komiteoita oli 15, ja jokaisen resoluution läpikäymiseen käytettiin melkein tunti aikaa, oli meininki välillä hyvinkin puuduttavaa. Siinä vaiheessa kun on istunut paikoillaan, enimmäkseen hiljaa, ja kuunnellut jo seitsemän toistaan ympäröivää resoluutioita, alkaa keskittymiskyky pakostakin herpaantumaan. Kun komiteat tosiaan koostuvat eri

maiden erilaisista edustajista, karsiutuvat turhat radikaaliudet pois alta aikayksikön. Tietenkään tämä ei koske kaikkia resoluutioita, ja joidenkin ympärillä käyty keskustelu oli laadultaan jopa erinomaista.

Resoluutiot saatiin pois jaloista, useimmat läpäisivät äänestyksen, ja oli loppuliikuttelujen ja päättöbileiden vuoro. Seuraavana aamuna, haikeissa tunnelmissa, lähdimme kotiin isäntäperheiden vilkuttaessa itkien bussiaseman laiturilla. Käteen tästä äärimmäisen rankasta mutta todella palkitsevasta sessiosta jäi loistavia muistoja, kymmeniä uusia ystäviä ympäri Eurooppaa, lupaus palata vielä joskus Latviaan sekä ainakin allekirjoittaneella uusi, eurooppalaisempi identiteetti. Tietenkään niitä elämää tärkeämpiä resoluutioita unohtamatta

www.digicamera.net/armi/kartta1.jpg

Koulukirjan luomisprosessi - haastattelussa Johanna Jämsä ja Jukka Hatakka

Koulukirjat kuuluvat erottamattomasti jokaisen koululaisen elämään. Ne ovat kehittyneet siinä missä mekin, ensimmäisestä aapisesta differentiaalilaskentaan. Kirjoihin kohdistuu yleensä suuria intohimoja. Jotkut olisivat valmiit polttamaan omansa roviolla, toiset taas lukevat niitä jopa iltasaduikseen. Oli suhtautuminen mikä tahansa, tosiasia on, että ilman kirjoja päässämme ei vilisisi puoliaikaan siitä tietomäärästä, joka elämämme aikana on ehtinyt kertymään. Siispä oppikirjojen paperinmakuisilla harteilla lepää suunnaton vastuu, mahdollisuus opiskelijoiden manipulointiin, harhaanjohtamiseen ja aivopesuun sekä toisaalta sivistämiseen, itsenäisen ajattelun kannustamiseen ja oleellisten tietojen alleviivaamiseen ylitsepusuavasta informaatiotulvasta.

Keitä sitten ovat nämä kauniit ja rohkeat ihmiset, jotka tarttuvat haasteeseen ja ilahduttavat meitä opiskelijoita yhä uusilla kirjasarjoilla? Siitä Pärskettä otti selvää.

Ressun lukion fysiikan ja matematiikan opettaja Jukka Hatakka on osallistunut kahdeksan kirjan kirjoittamiseen Lukion fysiikka -kirjasarjassa. Jukka kertoo haaveilleensa, että jonain päivänä olisi kiva olla mukana kirjan teossa. Hänen kohdallaan ura kirjailijana urkeni yllättäen kustantajan ottaessa yhteyttä. Työryhmässä olivat mukana kolme fyysikkomiestä, jotka kirjoittivat pohjatekstin, sekä tekniikan lisensiaatti ja kirjailija Satu Hassi, nykyinen ympäristöministerimme. Hassi muokkasi alkuperäistekstin yhtenäiseksi kokonaisuudeksi. Kirjasarjan ensimmäinen osa ilmestyi vuonna 1994 ja viimeinen vuonna 2001. Jukan omien sanojen mukaan "kirjojen pitäisi syntyä puolesta tuosta ajasta, mutta alun kunnianhimoiset suunnitelmat eivät siltä osin toteutuneet".

Miksi sitten tarvittiin uutta kirjasarjaa? Jukka perustelee asian sillä, että opetussuunnitelmat olivat juuri muuttuneet, mikä sai kaikki kustantajat tekemään uu-

sia kirjoja. Jukka lisää myös, ettei Suomessa ollut yhtään todella hyvää fysiikan kirjasarjaa, joten sellaisen kirjoittaminen oli haasteellinen tavoite.

Oppikirjan kirjoittamisprosessin työläyttä kuvaa se, että Jukka harkitsi kerran jopa lopettamista, sillä hän teki ikään kuin kahta päivätyötä samaan aikaan. Päivät kuluvat opettaessa ja pienten lasten isänä kirjoittaminen jäi lähinnä öihin. "Työ on yleensä paljon vaativampaa, kuin mitä kuvittelee siihen ryhtyessään. Tekstiä voisi parantella vaikka loputtomiin." Jukka myöntää olevansa kriittinen omaa työtään ja kirjojaan kohtaan. Sen sijaan kustantajan roolia hän kuvaa sanalla suvaitseva. Kirjoittajat saivat hyvin pitkälle tehdä itse ratkaisut, mutta kustantaja piti huolen ulkoasusta ja kuvituksesta. Prosessin lopussa oli vuorossa kieliasun hiominen, joka oli kielen tarkastajan vastuulla.

Jukka sanoo, että kollegat kertoivat hanakasti kirjan virheet. Tätä hän pitää hyvänä asiana, koska virheitä pääsee aina putkahtamaan mukaan tarkastamisesta huolimatta. "Oppilaiden kommentit ovat olleet positiivisia tai sitten he eivät vain uskalla kritisoida tekstiä", naurahtaa Jukka. Hän pitää myös oppilaiden suhtautumista erilaisena, koska heillä ei välttämättä ole vertailukohdetta toisesta kirjasarjasta.

Tiedustelin Jukalta myös kirjasarjan suomen kieleen liittyvistä valinnoista. Nämä fysiikan oppikirjat eivät ole kielenkäytöltään kaa-voihin kangistuneita vaan huolettomia ja humoristisia. "Valinta oli tietoinen, sillä halusimme mukaan huumoria." Vaikka Jukka myöntää joidenkin kevyiden ilmaisujen kiusaavan häntä, tasapaino on hänen mielestään hyvä ja tulos asiallinen. Oppikirjat nostetaan monesti jalustalle ja niitä pidetään ylimpänä totuutena. Jukan mielestä yksi raskaimmista asioista on vastuu siitä, että kirjan sanaan ja malleihin uskotaan vahvasti. Opettajana hän on huomannut, että kirjan kevyet ilmaukset siirtyvät helposti myös koevastauksiin ja ennen yo-kirjoituksia ne on viimeistään karsittava.

Tasa-arvokysymystä Jukka kommentoi näin: "Otimme kirjaa tehdessä huomioon sen, että fysiikka ei ole vain poikia varten." Tämä näkyy hänen mukaansa muun muassa siinä, että kirjan kuvissa tytöt ovat aktiivisessa roolissa, eivätkä vain sivustakatsojia. Esimerkkejä on pyritty ottamaan tyttäjä kiinnostavista aiheista.

Jukka kuvaa kokemuksiaan: "Opin paljon fysiikkaa, koska asioita joutuu kirjoittaessa miettimään syvemmin. Kokemus oli opettavainen." Jukka kertoo törmänneensä ilmiöön, että oppikirjojen tekijöihin liitetään paljon kunnioitusta ja kumartelua.

Toinen haastateltavistamme on Johanna Jämsä, koulumme uskonnon ja psykologian opettaja. Hän on ollut mukana tekemässä kolmea uskonnon kirjaa Arkki-nimisessä sarjassa, jossa on ilmestynyt viisi kirjaa. Äitiyslomansa vuoksi Johanna ei osallistunut kahden jälkimmäisen kirjan tekoon. Kirjat ilmestyivät vuosina 1998-1999. Johanna kuitenkin korostaa, että kun on kerran ollut prosessissa mukana, miettii koko ajan, miten kirjoja voisi kehittää jatkossa. Hän olisi valmis olemaan mukana myös uusissa oppikirjaprojekteissa.

Johanna oli alusta asti mukana hankkeessa ja sai vaikuttaa aktiivisesti asioiden etenemiseen. Kustantaja soitti hänelle toisen asian merkeissä, ja he alkoivat puhua yleisesti kirjoista. Kustantaja kiinnostui Johannan ajatuksista, jotka pohjustivat alkavaa yhteistyötä.

"Kaipasin kirjasarjaa, jossa lukija saisi olla aktiivisempi. Miksi ja missä tietoa tarvitaan? Olen vahvasti sitä mieltä, että tiedolla on merkitystä vain, kun se auttaa ymmärtämään omaa elämää ja maailmaa. Sitä täytyy pystyä soveltamaan käytännössä", kuvailee Johanna mietteitään. Hänen puheessaan korostuu poikkeuksellisen onnistunut yhteistyö ja -henki ryhmän jäsenten välillä. Vaikka kaikilla tekijöillä oli käytännössä omat vastuualueensa, ryhmästä muodostui hyvin tiivis ja se oli jatkuvassa vuorovaikutuksessa keskenään. Esimerkiksi kirjan nimen miettiminen ja keksiminen yhteisen aivoriihen tuloksena sai aikaan lukuisia hauskoja hetkiä.

Opettajana Johanna mietti, mikä oppilaita kiinnostaa ja mitä he voivat omaksua kirjoitetusta materiaalista. Varsinaisen kirjoitustyön lisäksi hänen ja ryhmän toisen opettajan rooliksi muodostuikin kehyksien luominen, ideoiden karsiminen ja tieteilijöiden vetäminen maanpinnalle. Vastuusta Johanna kertoo näin: "Koska jokaisella on oma tapansa tulkita kristinuskoa ja muita uskontoja, oli kirjaa kirjoittaessa tehtävä valinta siitä, mitä painottaa ja mitkä ovat viitekehykset. Neutraali tulkinta on hyvin vaikeaa, ellei lähes mahdotonta. Olemme pyrkinneet tuomaan esiin eri uskontojen näkemyksiä ja antamaan sitä kautta virikkeitä lukijan oman maailmankatsomuksen pohdinnalle." Johanna kertoo oppineensa prosessin aikana ryhmätyöskentelyä, asioita omasta itsestään ja ajattelustaan sekä lukuisia asioita työkumppaneina olleilta huippuasiantuntijoilta.

Myös Johanna painottaa Jukan

tapaan projektin vaikeutta. "Ikinä ei uskoisi, millainen työ määrä kirjan kirjoittaminen on. Jokainen lause on mietittävä yksityiskohtaisesti: mitä lukija tästä alleviivaa, erottuvatko pääkohdat ja kokonaisuudet." Kuitenkin työ kuulostaa myös palkitsevalta. "Olin hirveän innostunut ja minulla oli mahdollisuus panostaa tehtävään. Tämä oli mielekäs ja kiehtova haaste", Johanna kuvailee. Hän yhdisti erinomaisesti myös kaksi tärkeää projektia, kirjojen tekemisen ja raskauden. Johanna istui kotona lukemassa ja kirjoittamassa viimeisiä kommentteja vielä päivää ennen poikansa syntymää.

Jukka Hatakka on pääsääntöisesti tyytyväinen kirjoihinsa ja sanoo niissä olevan paljon hyvää. Parhaaksi puoleksi hän listaa kirjan helpon luettavuuden ja lähestyttävyyden. Johanna Jämsä on puolestaan iloinen siitä, että Arkki-kirjat ovat saavuttaneet tavoitteensa, sillä niitä on pidetty innostavina ja selkeinä. Johanna on lisäksi tyytyväinen kirjojen raikkaaseen ulkoasuun. Hän toivoo myös, että lukijat esittäisivät kirjojen kehittämideoita.

Kyselin pariltakymmeneltä lukiolaiselta mielipiteitä sekä Jukan että Johannan kirjoista, ja kommentit olivat kaikin puolin kannustavia. Näyttäisi siltä, että molemmat opettajat ovat onnistuneet kiittävästi urakassaan ja vaivannäkö on kannattanut.

Anna Nousiainen
kahviautomaattivastaava

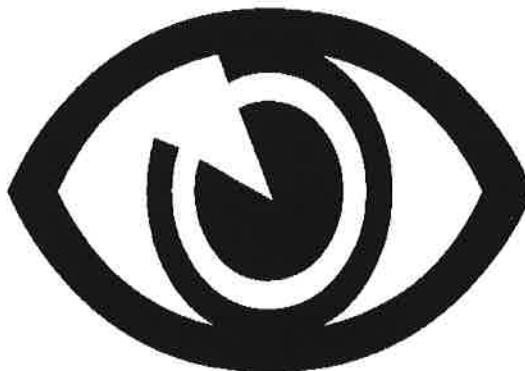
Purkkapoppia ja trendikahvila – inside kultsaviikko

Aion nyt rohkein mielin tarttua tehtävään, jonka edessä kohoaisi kylmä tuskan hiki kokeneemankin otsalohkolle. Aion nimitäin valaista teitä oppilaskunnan hallituksen viimeisimmistä edesottamuksista ja kuulumisista. Ja ennen kaikkea kertoa, miten se vaikuttaa meidän jokaisen tämän koulun ergonomisesti epätäydellisten penkkien kuluttajan elämään.

Tuskin kovin monelta on voinut jäädä huomaamatta kulttuuri- viikkoa edeltänyt touhuaminen ja järjestely ja kultsaviikkotyöryhmään kuuluvien ihmisten säntäily ympäri koulua kantaen milloin minkäkinlaista pahvilaatikkoa, paperirullaa tms., joka pian muuttuisi joksikin kulturelliseksi ilmiöksi ilostuttamaan katsojia. Joku teistä saattoi jopa nähdä tulevan happeningin mainosvideon, joka ehkä enemmän herätti kysymyksiä kuin antoi vastauksia, tai silmään on saattanut osua "kultsa" -tekstillä varustettuja lappusia siroteltuina ympäri kouluamme. Tämän lehden ilmestyessä itse kulttuuriviikko on jo onnellisesti ohi, minun tätä kirjoittaessani se vasta kolkuttelee Ressun jyrkeihin puisiin oviin. Tämän happeningin järjestäminen on aiheuttanut paljon päänsärkyä ja säätämistä OPKH:n sisälläkin. Viime aikoina tunnelma kulttuuriviikon järjes-

telyistä puhuttaessa on ollut aika hektinen ja paniikinomainen. En olisi aiemmin uskonut, että kolmen päivän täysmittaisen shown ja kahvilan pyörittäminen voisi vaatia näin mittavia suunnitelmia. Itse asiassa juuri tälläkin hetkellä, lauantaina, kaksi päivää ennen kultsaviikon alkua, olemme koululla viimeistelemässä eri nuorisokulttuurien nurkkauksia.

Tämä operaatio, koulun muuttaminen kolmen päivän ajaksi nuorisokulttuurien sekameteli-

sopaksi, on vaatinut kunnioitettavat määrät mitä erilaisimpia ja ihmeellisimpiä raaka-aineita. Jättesäkkejä, sukkahousuja, hakanuloja, pahvia, spraymaalia... Nämä ovat melkein missä tahansa tarvittavaa perustavaraa, josta voi loihdita vaikka mitä, mutta monen kulmakarvat kohosivat siinä vaiheessa, kun Kopin pöydältä löytyi iloisen kirjava muovinen penis, jonka kunniakkaana tehtävänä oli somistaa purkkapop-

osastoa. Trendikahvilan shakiruutupöytiä luotiin monen ihmisen voimin yllättävän pitkä aika ja portaikon muuttaminen avaruus- alukseksi ei todellakaan ole niin helppoa, kuin miltä se ehkä nyt kuulostaa.

Tästä kaikesta saavat tietysti osansa myös hallituksen uudet, no ehkä ei enää nyt niin uudet, sanotaanko että uudemmat, jäsenet. Meitä silmät ymmyrkäisinä kaikkea ihmetelleitä uusia jäseniä liittyi täydennyskokouksessa kaikkiaan neljä ja nyt alamme jo ymmärtää miten täällä systeemit toimivat. Abit lähtivät ja uusien kasvojen mentäviä aukkoja jäi oppilaskunnan hallituksen, näin se elämä jatkuu ja kaikki menee eteenpäin. Myönnän, että ainakin minulle tuo mystinen OPKH-kirjainyhdistelmä tarkoitti ennen täydennyskokousta jotakin pientä ja hieman epämääräistä ahkerien ihmisten joukkoa, joka järjestää meidän huvitukseksemme kivoja tapahtumia, mutta nyt on pikku hiljaa alkanut selvitä paljon muutakin.

Tämän parin kuukauden aikana, jonka olen voinut sanoa olevani Ressun oppilaskunnan hallituksessa, en ehkä voi väittää elämänpiirini järjestömästi laajentuneen, mutta ainakin voin tuntea tekeväni jotakin mielekäästä. Ehkä.

Shakki

Historiaa
Shakkikerho
Esimerkkipeli

Historiaa

Shakki syntyi todennäköisesti muinaisessa Intiassa suunnilleen kristinuskon syntyamisen aikoihin. Pelinä se on voinut syntyä jo aiemmin, mutta tältä ajalta on historiaan jäänyt yksi sen muodoista. Intiassa elettiin tuolloin hyvin sotaista aikaa ja peli on varmasti lähtenyt tältä pohjalta. Nappulat olivat erilaiset kuin nykyään. Kuningattaren korvasi esiuupseeri ja lähetin norsu, jotka myös liikkivat eri tavalla. Nykyinen torni oli silloin nimeltään sotavaunut tai laiva, mutta nappula liikkui samalla tavalla.

Vuoden 623 jälkeen islam valtasi alaa ja shakki tuli arabialaisten tietoon. Siihen aikaan shakissa oli vielä mukana uhkapelin ominaisuuksia ja se rinnastettiin usein paheisiin. Arabikulttuurissa shakki levisi tehokkaasti ja 800-luvun loppupuolella ilmestyi shakkia koskevaa kirjallisuutta, lähinnä erilaisia tehtäviä. Tähän aikaan kehittyivät myös sanat matti ja shakkimatti Arabian sanoista "al-shah mata" - kuningas on kuollut. Ensimmäiset shakkia koskevat käyttäytymissäännöt kehittyivät ja erilaisia siirtoyhdistelmiä, avauksia, tutkittiin. Arabeilla oli tasoitusjärjestelmä, jonka avulla saatiin eroa pelaajien välille. Kokonaisuudessaan shakilla oli suuri merkitys arabialaisessa kulttuurissa; suurpelaajia kunnioitettiin, suurmiehet

palkkasivat pelaajia ja shakki oli aiheena monissa taruissa ja legendoissa.

Shakki tuli tunnetuksi Euroopassa noin vuonna tuhat, pääasiassa Italian ja Espanjan kautta, joilla oli vahvat suhteet arabivaltioihin. 1200-luvun loppuun mennessä se oli levinnyt jo Englantiin asti. Noin vuonna 1283 julkaistiin Euroopassa ensimmäinen shakkiin keskittyvä kirja. Se yhdenmukaisti aikanaan nappuloiden muotoilua ja myös määräsi laudan kaksiväriseksi. Noin vuonna 1300 Italiassa Jacobus de Cessolis julkaisi latinankielisen tekstin jossa shakkipeli yhdistettiin elämään ja nappulat ajateltiin ihmisten ja heidän toimiensa kuvuksena. Pelaamista kirja ei juurikaan käsittele. Tuohon aikaan oli mahdollista kuninkaan alkusiirtonaan hypätä sotilasrivin yli. Samoihin aikoihin, pelin levitessä Euroopan maihin, myös nappuloiden nimet muuttuivat. Kuninkaan vieressä oleva esiuupseeri nimettiin kuningattareksi. Norsusta tuli lähetti ja sotavaunut muuttuivat monien vaiheiden jälkeen torniksi. Mutta selvyyttä siitä, onko torni yksinään vai norsun selässä, ei saatu kuin vasta satoja vuosia myöhemmin.

Keskiajalla shakki oli lähinnä ylhäisön peli, mistä todistavat jalometalleista tai muista arvokkaista materiaaleista valmistetut nappulat ja hovivaen pelejä esit-

tävät maalaukset. Shakki oli vahvasti esillä myös kirjallisuudessa ja moniin sen ajan tarinoihin kuului shakkipelin kuvausta. Tarinat eivät kuitenkaan käsitelleet sääntöjä tai strategiaa, vaan olivat lähinnä viihdyttävää luettavaa.

Seuraava tärkeä uudistus tapahtui 1600-luvulla, kun lähetti sai liikkua koko viistorivin pituudelta, eikä ollut enää rajoitettu vain hyppäämään kahden ruudun päähän kuten edeltäjänsä norsu. Myös kuningatar sai tuolloin nykyiset liikkumissääntönsä ja muuttui heikosta kuninkaan suojelijasta laudan liikkuvimmaksi nappulaksi. Myös tornitus kehittyi italialaisten aloitteesta, jotka olivat ajan innokkaimpia pelaajia. Italiassa merkittiin myös muistiin ensimmäiset senaikaisten suurpelaajien pelaamat pelit.

1700-luvulla syntyi ja kahvilakulttuuri ja sen mukana levisi shakinpelaaminen. Kaksi shakinpelaamisen pääpaikkaa olivat englantilainen Slaughter's coffee house ja ranskalainen Café de la Régence, jonka asiakaslistalta löytyy sellaisia nimiä kuin Voltaire, Rousseau, Benjamin Franklin ja Napoleon. Pelattiin ensimmäisiä kansainvälisiä pelejä matkustavien mestareiden välillä ja säännöt yhdenmukaistuivat.

1800-luvun myötä kansainvälisiä pelaajia tuli myös Amerikasta ja Venäjältä ja useita kansainvälisiä

turnauksia järjestettiin. Silloin peli kehittyi ja kansainvälistyi.

Hei, ootsä tulossa pelaamaan?

Jos keskiviikkona kello neljä iltapäivällä löytää itsensä seisomasta luokan 116 edestä, voi päätellä yllluonnollisten voimien olevan kyseessä. Viimeiset oppilaat ovat jo kiireen vilkkaa poistuneet rakennuksesta parhaaksi katsomallaan tavalla ja koulun ensimmäinen kerros vaikuttaa hylätyltä, ainakin melkein. Luokasta kuuluu silti vaimeaa puhetta, mikä sinänsä viittaa jonkinlaiseen eloon. Jos tästä vielä uskaltautuu lähemmäksi ja kurkistaa luokkaan, saattaa tunnelma temmata mukaansa, taikka siten on kyseessä shakkikerholaisen riuska käsi. Oli syy mikä tahansa, voi hetkeä myöhemmin löytää itsensä luokasta istutettuna shakkilaudan ääreen keskustelemassa esimerkiksi siitä, kuinka monella tapaa perunaa voi valmistaa. Suurin piirtein näin käy meille eräänä tuiki tavallisena keskiviikkoiltapäivänä.

Saapuessamme luokkaan paikalla on jo muutamia ihmisiä keskittyneenä shakin peluuseen. Tarkemman selvityksen jälkeen käy ilmi, että koko shakkikerho on jo, opettajaa lukuun ottamatta, täysjäsenenä läsnä. Suoranaista tungosta ei ole, ja tunnelma luokassa onkin välitön: kerholaiset jutustelevat huolettomasti luokan keskelle järjestetyn pulpettiryhmän ääressä. Suurin osa kerholaisista kuuluu mies-sukupuolen edustajiin ja vain yksi ainut tyttö on uskaltanut muutoin raavaaseen seuraan. Missä tytöt ovat? Ja ennen kaikkea: missä kaikki ovat?

Shakkikerho elää jäsenmäärässä mitattuna lamakauttansa. Syitä jäsenmäärän hiipumiseen ei tarkoin osata selittää. Kerho perustettiin vajaat kolme vuotta sitten, vuonna 1999, silloisen rehtorin ja shakin ystävän Pekka Pirin toimesta. Kerho kokoontuu edelleen

virallisesti kerran viikossa, jolloin kerholaiset sekä pelaavat että opettelevat teoriaa valmentajan johdolla. Opetuksen on tarkoitus tutustuttaa kerholaiset shakin lainalaisuuksiin ja teorioihin, jotka toki auttavat osaltaan pelien voittamista, mutta myös valottavat pelaajalle shakin monia ulottuvuuksia.

Hetkeä myöhemmin saapuu valmentaja paikalle. Hän on Thomas Ristoja, henkilö, jota kerholaiset kehuvat mainioksi pedagogiksi ja opettajaksi. Hän osaa opettaa ja luultavammin myös tietää mistä puhuu: hän on kirjoittanut ehkä ainoan kotimaisen todella kannattavan shakkikirjan, joka, kas kummaa, kantaa nimeä Shakki.

Kysymme valmentajalta hänet näkemystään liittyen naisten vähyteen shakin parissa ja tietenkin myös perinteisen kysymyksen – mikä on hyvää shakissa. Thomas myöntää, että naisshakki on heikoissa kantimissa. Osaavat naisetkin pelata shakia, mutta ilmeisen harva shakin pariin hakeutuu. Syyksi hän arvelee jakoa tyttöjen ja poikien harrastusten välillä. Thomasin mukaan shakin parhaita puolia on sen monipuolisuus. Hän esittää shakin olevan sekä tiedettä, taidetta että urheilua. Tiedettä, sillä shakia voidaan tutkia sen strategioiden perusteella tai vaikka perehtymällä sen pitkään historiaan. Taidetta, sillä shakki on esteettistä ja kaunista. Onkin olemassa taideshakki, eräs shakin monista muodoista.

Urheilullisuudella Thomas tarkoittaa shakin kilpailuhenkisyyttä, joka ilmenee mm. turnauksien muodossa. Koululaispeleissä on se hyvä puoli, että ne tulevat halvemmiksi kuin koulun ulkopuoliset turnaukset. Erikseen on joukkue- ja henkilökohtaisia pelejä ja esimerkiksi huhtikuun lopulla Tampereella järjestettävissä koulujoukkueiden SM-kisoissa on eri sarjat ala-asteelle, yläasteelle ja lukiolle. Myös Ressu on näissä kisoissa edustettuna neljän

pelaajan, sekä yhden vara-pelaajan, voimin.

Kun esitimme pakollisen kysymyksen shakin parhaista puolista, sai aiheen laajuus pelaajat hetkeksi hiljaisiksi. Pian alkoi hyviä puolia sadella. Shakki kehittää muistia ja erityisesti kilpashakki keskittymiskykyä, vakuuttavat kerholaiset. Se on helppo uskoa. Kaipa pelaaja kokee mielekkääksi keskittyä peliin kun panoksena on voitto! Ja voittaminen on hauskaa, totta kai. Mutta ei pelaaminen niin vakavaa hommaa ole, vakuuttaa porukka.
– Pelaaminen nyt vaan on niin hauskaa!

Myös hahmotuskyky ja looginen ajattelu ovat kunniaissa. Joku sanoo shakin olevan ilmeikäs peli. Muut nyökkäilevät. Mielipiteet pelin parhaasta kestosta vaihtelevat: jotkut tykkäävät nopeatem- poisista pikapeleistä, toiset pitävät juuri siitä, että saa ajatella pitkään.

Koko porukka on yhtä mieltä siitä, että olisi hyvä, jos tytötkin innostuisivat mukaan. Vaikka shakki on perinteisesti ollut poikien laji, ei ole mitään syytä miksi tytötkin eivät lähtisi pelaamaan. Esimerkiksi turnauksethan olisivat hyviä tilaisuuksia iskeä poikia, heittää joku. Kaikkia naurattaa. Tottakai myös pojat olisivat tervetulleita. Kerholaiset ihmettelevät miksi välituntisin shakkipöydän ääressä istuu aina pelaajia, mutta kukaan näistä ei ole uskaltanut kerhoon mukaan.
– Ehkä me näytetään niin pelottavilta!

Kommentti saa muut jälleen nauramaan. Ehkä! Pian pelaajat intoutuvat miettimään, miksi shakinpelu ei kiinnosta. (Teko) syiksi arvellaan mm. aikaa vieviä kouluasioita, mutta kerholaiset vakuuttavat shakinpeluun olevan vapaa-aikaa parhaimmillaan. Vaikka shakki onkin älyllistä toimintaa ja usein myös strategiointia, se kuitenkin on aivan erilais- ta kuin koulutyö. Ja shakilla ja

matematiikalla ei ehkä olekaan mitään maagista yhteyttä!

Joka tapauksessa kerholaiset toivottavat kaikki tervetulleiksi. Lisää porukkaa tosiaan tarvittaisiin, sillä tällä hetkellä suurin osa porukasta on abeja, jotka tuskin tulevat enää syksyllä pelaamaan shakkia entiseen opinahjoonsa.

– Ei tarvitse pelätä, että me oltaisiin liian hyviä. Ja sitäpaitsi täällähän sitä oppii, parhaiten häviämällä hyvälle pelaajalle!

Ja sitten pelaamaan

Valkea: Niilo Kiesiläinen
Musta: Martti Uotila

Halukkaat ja innokkaat voivat ottaa viereensä shakkilaudan.

1. **E4** hyvin tyyppilinen ja aggressiivinen avaus.

Rf6 mustan vastaus on myös tavanomainen. Ratsu uhkaa suojatonta E4 sotilasta.

2. **F3** Valkoinen suojaa E4 sotilaan. Siirto on melko puolustava. Valkean olisi ennemmin kannattanut pelata aggressiivinen E5 ja vallata tilaa keskustasta.

C5 Mustalta aika erikoinen ratkaisu. Daamille vapautuu viistolinja sotilaan väistäessä, mutta mustan olisi ennemmin kannattanut pelata kiinnitys tärkeään D5 ruutuun. Vaihtoehtoisia siirtoja tämän ruudun suojaamiseen olisivat suoraan D5 tai hieman hillitympi E6. C6 ei kannata, sillä sotilas olisi pahasti ratsun tiellä.

3. **C3** Valkoinen pelaa yllättäen sotilaan estämään ratsun peliintuloa. Siirto antaa suojan mahdolliselle 4. D4. Valkean olisi kuitenkin ennemmin kannattanut pelata suojaus mustan hylkäämään D5 ruutuun, esim. Rc3 olisi tullut kysymykseen.

E6 musta ottaa odotetusti kiinnityksen keskustaan. 4. – D5 on todennäköinen jatko.

4. **G4?!** Valkoisen siirto ei näen-

näisesti hyödytä mitään. kuningassivusta avautuu pahasti, ja lähetin viistolinjat tukkeutuvat. (Mitäköhän pelaaja oikein ajatteli)

Rc6 Jos mustan pelityyli olisi aggressiivisempi, olisi 4. – Rxc4 5. CxG4 Dh4! 6. Ke2 Dxc4! 7. Rf3 DxE4! syönyt valkoiselta kolme sotilasta vastineena ratsusta, ja valkoinen olisi menettänyt otteensa keskustaan ja mahdollisuuden tornitukseen.

5. **D4** Valkoisen sotilasasema on melko avoin, mutta yksikään upseeri ei ole vielä pelissä, joka voi aiheuttaa ongelmia myöhemmin. **Le7** Lähetillä on hyvä isku-mahdollisuus h4 ruutuun.

6. **H3** Valkoinen lisää edelleen sotilasasemaansa, mutta estää samalla ratsun peliintuloa.

D5 Pitkään odotettu siirto. Musta vahvistaa asemaansa keskustassa.

7. **E5** Peli on saanut vauhtia ja uutta eloa. Valkoinen uhkaa mustan fratsua.

Rd7 Mustan on pakko suojata ratsunsa. **M y ö s k i n** Rxc4 tuli kysymykseen

8. **Lb5** Ensimmäinen valkoinen upseeri nousee peliin. Lähetti lukitsee ainakin toisen mustan ratsun paikoilleen siihen asti kunnes musta kuningas väistyy viistolinjalta. Yleisesti jatko 9. Lbxc6 B x C 6 huonontaisi mustan sotilasasemaa. **Db6** Ilmeinen jatko lähetti u h k a u k -

seen. Daami uhkaa suojatonta lähettiä ja suojaa c ratsun tarvittaessa, ettei sotilasasema huonone. Lähetin väistettyä daami uhkaa purjehtia b2 ruutuun ja valkoinen jäisi moukan tappiolle.

9. **A4** Valkoinen suojaa lähettinsä. Vaihtoehtoisia siirtoja olivat Lbxc6 ja Ra3.

CxD4 Musta aloittaa nappuloiden harventamisen syömällä moukan murtaen samalla valkean sotilasrivin.

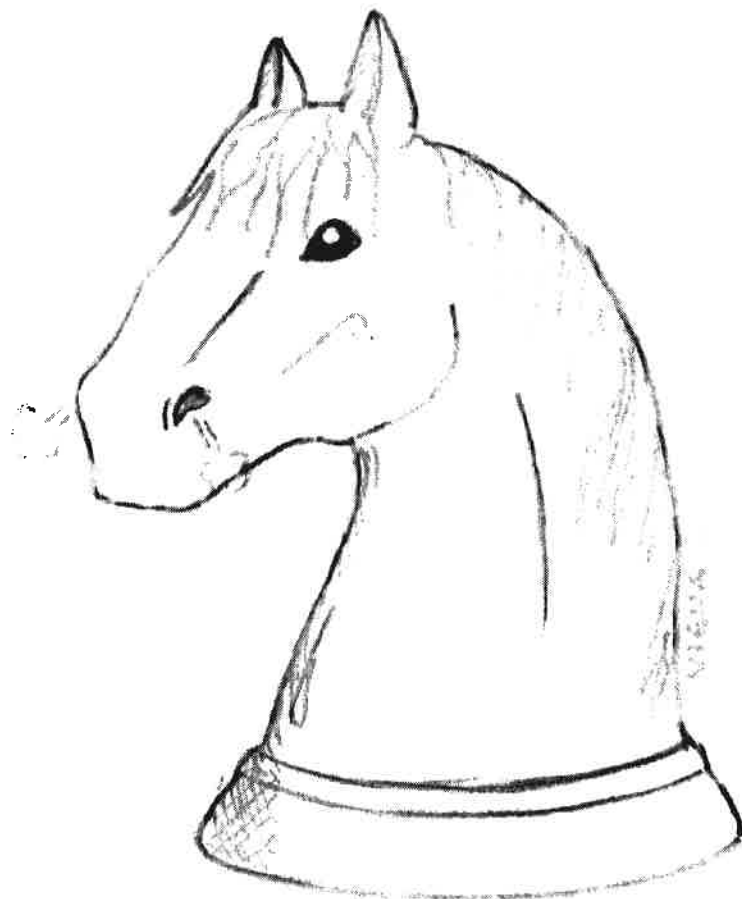
10. **B4** Valkoinen yrittää ahdistaa mustan daamin pois hyvästä asemasta, mutta puolustus pettää hieman omassa päädyssä.

DxC3 Musta hyödyntää valkoisen puolustuksen heikkouksia ja syö ilmaisia moukkia.

11. **A5** Valkoinen uhkaa kuningarta.

Lh4+ Musta shakkaa lähetillä.

12. **Kf1** Kuningas väistää mutta... **Df2++** kuningatar iskee lähetin suojaamana ja seuraa shakkimatti. Valkoinen kuningas on ansassa!

Sarja: Arkistojen aarteet

- sarjassa julkaistaan artikkeleita menneiltä vuosilta

Poikakoulu vai yhteiskoulu?

Arkiston siivet havisevat taas niin ankarasti, että liberaalimpia hirtvittää. Tässä tiukkaa satsia lehdestä 1/1964.

Kysymyksemme aiheena olivat tällä kertaa poikakoulun edut ja haitat yhteiskoulun rinnalla, ja mielipiteitä tuntui olevan yhtä monta kuin haastateltaviakin. Siis: oletko katunut valintaasi?

Kehvola 7.B: en, olen niin kaa-voihin kangistunut, etten osaa katua. Yhteiskoulussa olo tosin auttaa käsittääkseni asennoitumaan oikein yhteiselämään toisen sukupuolen kanssa.

Tuominen 6.C: En kadu. Poikakoulussa pystyy keskittymään paremmin koulutyöhön, kun ei ole naisten säääriä, joita unohtuu tarkastelemaan.

Vuorenheimo 8.C: Huomioon ottaen ajan ankeuden, ynnä muut asiaan vaikuttavat seikat, en voi antaa lausuntoa, sillä sitä ei voisi painaa. –Kuitenkin haluan huomauttaa, että alkoholinkäyttö on poikakoululaisten keskuudessa huomattavasti yleisempää kuin yhteiskoululaisten.

Af Hällström 1.B: En kadu. Täällä ei ole tyttöjä kantelemassa opettajille.

Suomalainen 3.B: En kadu. Täällä ei ole mikään parempaa tai huonompaa; on siis sama onko

poika- vai yhteiskoulussa. Aittola 2.A: Yhteiskoulussa on paljon tyhempää. Ei tartte kärsiä räkättäviä kimmoja.

Rantanen 5.A: En kadu. Täällä ovat kaverit reilumpia. En ole ajatellutkaan yhteiskoulussa olemista, Ei se haittaa mitää, vaikkei naisia olekaan; ne vain haittaisivat opiskelua.

Engström 7.A: Mä oon mielummin poikakoulussa, koska olen tottunut siihen. Olisi outoa, jos joku istuisi hameineen hirmee tukka-

laite päässä. Ja koska mä oon niin ujo, en uskaltaisi sanoa tunnilla mitään. (vihdoinkin keino saada Enkka olemaan hiljaa tunnilla; Toim. Huom.) That's all again.

Sara 7.A: Olen ollut molemmissa kouluissa, täällä säilyy paremmin työrauha.

Launis 7.C: Poikakoulussa oppilailla on käyttäytymisen vapaus, yhteiskoulussa käyttäytyminen on kahlitumpaa tyttöjen mukanaolon vuoksi, Tietysti yhteiskoulun

hyvänä puolena voidaan pitää tyttöjen läsnäoloa, tällöinhän opitaan ajoissa tulemaan toimeen vastakkaisen sukupuolen kanssa. -Tilastot kuitenkin osoittavat, että niin yhteis- kuin poikakoulu-laisetkin joutuvat ennemmin tai myöhemmin avioliittoon, joten kysymys on yhdentekevä.

Susilouto 6.C: Poikakoulussa oleminen ei ole yksitoikkoista; täällä on railakasta meininkiä. Ei naisten puuttuminen mitenkään haittaa. En usko, että tästä saa mitään komplekseja, jos osaa muuten suhteutua oikein. Tytöt ovat silti mukavia; opiskelisin hyvin mielelläni Tyttölukiossa. Mutta Ressu on aina ressu.

Virtanen 4.B: En oikeastaan kadu, täällä on opiskelu tehokkaampaa. Ei siitä ole haittaa, vaikkei tyttöjä olekaan; en tunne komplekseja.

Lampila 6.C: En kadu. Sarastuksen toiminta Tyttönorssin kanssa on tarpeeksi vilkasta, ettei tule ikävä. Moraalinen taso on ehdottomasti parempi kuin yhteiskoulussa.

Elonen 6.C: Ei tule tekstiä tästä aiheesta.

Eloranta 3.C: Kadun. Olisin mieluummin yhteiskoulussa, koska siellä on vähemmän poikia. Opiskelu meni hyvin herttaisesti, kun tyttöjä olisi paljon. En mä niille mitään pahaa tekisi ettei ne pääsisi kantelemaan. Mä tulin poikakouluun siksi, että mä oli silloin niin pieni, etten mä ymmärtänyt näitä asioita.

Aho 6.C: Kadun valintaani, Yhteiskoulussa olisi suurempi vapaus, poikakoulussa kai parempi henki, muttei se ole merkittävää. Tulin Ressuun siksi, että se oli lähin koulu.

Jokinen 6.C: Poikakoulussa luokkahenki on arempi. Ehkä päästää opiskelussakin nopeammin eteenpäin, kun kaikki ovat poikia, Tietysti on mukaviakin tyttöjä, mutta.....

Havu 6.B: Melkeinpä kadun. Yhteiskoulussa olisi naispuolista seuraa, täällä ei ole muita naisia kuin muutama kuiva opettaja, Ehdotan, että Ressu ja Tyttönorssi yhdistettäisiin.

Alastalo 4.C: EN kadu mä vihaan naisia. Ne kantelis kumminkin opettajille kaikesta, ei ne ole mukavia.

Hara 5.A: Olen katunut; ei sentään, kyllä mä olen mieluummin poikakoulussa Yhteiskoulussa kimmat möykkää aina.

Rusanen 7.C: Kadun ehdottomasti. Miksikö? Funtsaa nyt itse. (poistuu huokaisten)

Porttokielellä pääpalkintoon

Maija Ronkaisen (abi) kirjoittama Venuksen vainoharhainen viattomuus -essee Emile Zolan kirjasta Nana toi voiton kotiin vuotuisessa Pikkufinlandia -kirjallisuus-esseekilpailussa. Kilpailusta mitään tietämätön Maija pantiin A16 -kurssilla valitsemaan kirja ja kirjoittamaan siitä essee, joka siten myös osallistui kilpailuun.. "Jos sä nyt oikeesti haluat kuul-la miks mä tän kirjan valitsin, ni mun piti aluks tehdä Kamelinaisesta, mut sit mä lintsasin sen tunnin, jolla näit kirjoitettiin, ja sit seuraavalla kerralla ei ollu ku enää pari kirjaa jäljellä ni mä otin sit tän. Mä päädyin loppujenlopuks tenttimään sen kurssin", kommentoi Maija teosvalintaansa.

Essee, kirjallisuudesta puhumattakaan, ei ole Ronkaisen omin tyyllilaji. Hän ei edes ole saanut ohjeita sellaisen kirjoittamiseen. Mieluiten hän kirjoittaa novelleja pöytälaatikkoon, mutta "voisihan niitä julkaistakin, jos kustantaja löytyisi." Nana-esseen kirjoittaminen oli melkoinen prosessi, Ronkainen käytti koko hiihtolomansa hionniseen, edes välillä ulkona käymättä. Tausta-aineistoa haettiin niin Freudista ja libidosta kuin Narkissosmyytistäkin. Ja tulos oli sen mukainen: eläimellistä, ronskilla meiningillä kirjoitettua

porttokieltä, kuului hänen oma luonnehdintansa.

Itse teos tuli tottakai kahlattua läpi useampaan kertaan, parempien sitaattien toivossa. Ronkainen itse kuvailee itseään kirjoittajaksi, jonka mikään työ ei valmistu ikinä, kaikkea voisi hinkata ja hinkata aina maailman tappiin. Onneksi tämänkaltaisissa kilpailuissa on aikarajat, jotta jotain tulee joskus ns. valmiiksi. Kilpailun voitto tuli Ronkaiselle täydellisenä yllätyksenä. Vaikka esseeseen eteen oli nähty vaivaa ja käytetty paljon aikaa, oli jopa valittu otsikko päässyt tekijältä itseltään unohtumaan. Hämmästyks olikin suuri kun Maija kuuli

esseensä otsikon palkintojenjakotilaisuudessa, "ai noinko minä olin sen laittanutkin?" Sanomattakin on selvää, että hyvältä tuntui. "Kuljin koko päivän pää ihan pilvissä, täysin hapettomassa tilassa." Pikkufinlandia oli ensimmäinen kerta kun Ronkainen sai tunnustusta mistään kaunokirjallisesta työstään. "Tuntui hienolta saada suora palautetta kirjoittamisestaan." Emme epäile sitä ollenkaan, varsinkaan kun tuo tunnustus tuli likipitäen korkeimmalta taholta Suomessa, Suomen äidinkielen opettajien liitolta, joka on toinen kilpailun järjestäjistä.

Novellejaan Maija kertoi monen pitäneen kohtalaisen vaikeaselkoisina. Yksi lukukerta ei kuulemma mitenkään riitä. Tulevaisuudestaan Ronkainen kertoi sen verran, että aikoo mennä kriittiseen korkeakouluun kirjoittamista opiskelemaan. "Jollain sellaisella sitä kai kuitenkin pitää elää." Seuraavan novellikilpailun deadline on kuitenkin jo lähestymässä, ja aikomus osallistua on kova. "Sitten pitää taas saada jotakin valmiiksi." Pärskeiden toimitus ei kovasta yrityksestä huolimatta onnistunut puristamaan irti lupausta julkaista näitä novelleja Pärskeissä, mutta puolinen myönnitys tuli kyllä, ja yritys on kova. Pärskeiden toimitus toivottaa valtaisesti onnea voiton johdosta ja menestystä tulevalle uralle.

Bacca-mikä?

eli Pärskeiden oma IB-info

Tämän vuoden syksyllä kouluumme ilmestyy uusi ihmisryhmä: IB-linjalaiset eli *iipparit*. He valloittavat käytävämme puhumalla vain ja ainoastaan englantia, käyttävät suomea puhuessaan paljon anglismeja ajaen samalla Hannu Rajaksen raivon partaalle, sulkeutuvat omiin pieniin ihmisryhmiinsä, istuvat omissa tietyissä pöydissään ruokalassa, erottautuvat tavallisten ressurien joukosta kuin hiotut timantit sorakasasta ja kulkevat aina nenä pystyssä, kun he joskus harvoin joutuvat laskeutumaan meidän matosten tasalle.

Näin kauhukuvissa, joita on pahimmillaan suodattanut jo IB-linjan omaavien koulujen yläasteiden käyneille. Toivottavasti näin ei sentään käy Ressussa. Sanotaan, että tieto lisää ymmärrystä, joten tietoisuutta IB-linjasta olisi paikallaan itse kullekin.

Mikä ihmeen IB?

IB-linja tulee sanoista International Baccalaureate, alkääkö edes yrittäkö tavata tuota sanaköriästä oikein. IB-järjestelmä kehiteltiin vuonna 1968 Sveitsissä, josta se on levinnyt ympäri maailmaa. International Baccalaureate Organisationin (IBO) mukaan kansainväliset koulut alkoivat suunnittelemaan järjestelmää jo vuonna 1924, mutta vasta UNESCO:n tuki teki ideasta totta.

IB-ohjelma keskittyy kahteen vii-

meiseen lukuvuoteen eli lukion 2. ja 3. vuosiluokkien opetukseen. Seuraavana vuonna koulussamme siis alkaa vasta Pre-IB, eli IB-opiskeluun valmisteleva jakso. Tämän jakson aikana tuleville iippareille opetetaan tavallisia lukion kursseja englanniksi ja seurataan suomalaista opetussuunnitelmaa osallistuen muun muassa samoille liikunnan kursseille muiden ressurien kanssa. Vasta sitä seuraavana lukuvuonna he siirtyvät itse kansainvälisen IB-opetuksen hoiviin.

Iipparit opiskelevat kuutta eri ainetta: äidinkieltä, englantia, humanistis-yhteiskunnallisia (historia, psykologia), luonnontieteitä (biologia, kemia, fysiikka), matematiikkaa (sisältää ATK:n jossain määrin) ja taiteita (kuvataide, musiikki, ilmaisutaito, tanssi). Jokaisesta edellä mainitusta ryhmästä iipparit valitsevat yhden aiheen, jota he opiskelevat (esimerkiksi yhdistelmä suomi, englanti, historia, biologia, matematiikka ja musiikki). Taideaineen voi myös vaihtaa kieleksi tai reaaliaineeksi, mitä koulumme näyttää suosivan, koskapa se ei mainitse hölkäsen pölyästä mistään taideaineista vaihtoehtona ja vain IBO:n sivut esittelevät kuvataiteen aineena. Iipparit opiskelevat näistä kuudesta aineesta kolmea tai neljää pitkänä (higher level) ja loppuja lyhyinä (standard level).

Suoritettuaan IB-tutkinnon

iippareilla on laajat jatko-opintomahdollisuudet melkein missä tahansa maailman kolkassa. IB-tutkinto on vaativa, joten sitä myös kunnioitetaan kovasti eri maiden korkeakouluissa ja yliopistoissa. Huhujen mukaan Suomen korkeakouluista vain lääketieteelliseen pyrkimiseen voi olla haikkaa tutkinnosta – muissa sitä arvostetaan yhtä paljon kuin ylioppilastutkintoa.

Miksi juuri Ressu?

"Helsingin kaupungilla on tarvetta IB-linjalle, koska sellaisia ei vielä kaupungin puidesta ole", toteaa rehtori Ari Huovinen, jonka päästä ajatus alun perin lähti. SYK ja Kansainvälinen koulu ovat yksityisiä kouluja, ja Ressun hanketta onkin tukemassa Helsingin yliopisto, Kauppakamari sekä Ulkoministeriö. "Ulkoministeriö ei myöntänyt Ressulle lupaa, mietti kaksi kuukautta ja sitten myönsi. Tämä osoittaa Ressun valmiuksista IB-linjaa kohtaan."

Ulkoministeriön mielipide oli, että oppilaskunnan laaja toiminta on omiaan tukemaan IB-linjaa. Iipparit nauttivat suunnitelluista 150 tuntia erilaisia "tuovia ajavieitteitä", johon kuuluu kaikkienlaisista viikoittaisista projekteista ja tutustumistilaisuuksista vanhainkotiin palvelukseen ja laajaan harrastustoimintaan. Esimerkiksi kulttuurivierikko luultavasti saa paljon enemmän vapaaehtoisista työvoimaa kuin nykyään iipparei-

den astuttua mukaan kuvioihin.

Rehtori myöntää ajatelleensa Resson roolia yleissivistävänä lukiona kehitellessään suunnitelmaa IB-linjasta. "Tämä ei silti ehdottomasti ole mikään imago-kysymys", rehtori kieltää suoralta kädeltä. "IB-linja tulee Ressuun ympäristön tarpeesta, ja opetushallitus on sen katsonut hyväksi." Resson normaali elämä tuskin tulee muuttumaan kovin paljon entisestä. Rakasta kouluamme tuetaan tulevaisuudessa lisää IB-linjan ansiosta, joten mahdollisesti lisää varoja esimerkiksi erilaisten soveltavien kurssien järjestämiseen saattaa olla. Lisäksi kirjasto laitetaan kuntoon.

Ai äm juur nyy tiitsör

Otsikon ei ole mitenkään tarkoitus halventaa tämän koulun opettajien englannin kielen taitoa. Silti on aihetta epäillä, josko vieras-kielinen opetus kaikilta kulkisi niin pehmoisesti kuin se tuttu suomenkielinen.

Kun iippareiden fysiikan opinnoista vastaavan opettajan Jukka Hatakan tunnille tässä taannoin ilmaantui ryhmä hollantilaisia fysiikkaihmissiä, opetus vaihtui melkein sujuvasti englanniksi. Luultavasti aika monen aineen tunneilla kuullaan kuitenkin seuraavana lukuvuonna kysymys: "What is [jokin termi] in English?" Kysyjänä ei läheskään aina ole opiskelija.

"En tiedä, kun en ole koskaan opettanut historiaa englanniksi", tokaisi yhtenä historian opetuksesta vastaava Ilkka Kuivalainen, kun häneltä kysyttiin, miltä iippareiden opettaminen mahtaa tuntua. Englanninkielisestä opetusta suoranaista kokemusta on rehtorin mukaan vain Virpi Kantosella, joka toimii tavallisessa lukiossa englanninopettajana mutta IB-lukiossa psykologian opettajana. Silti kouluamme ei muodostu uusia virkoja IB-linjan opettajia haettaessa, koska kaikki kurssit saadaan opetettua ny-

kyisillä opettajilla. Resson opettajathan ovat tunnettuja hyvästä kielitaidostaan...

Ulkomaalaisopiskelijoita Ressuun

IB-linjalle pyrkivät voidaan jakaa karkeasti kolmeen ryhmään. Ensimmäisessä ryhmässä ovat täysin suomalaiset opiskelijat, jotka mahdollisesti ovat suuntaamassa ulkomaille lukion jälkeen. Heille IB-linja on täydellinen, koska sen arvostus englanninkielisissä maissa on suuri. Myös Suomeen jääville opiskelijoille voi olla hyötyä kansainvälisestä opiskelukokemuksesta, vaikka rehtori ei sitä suosittele. "YO-kirjoitus on ehdottomasti paras vaihtoehto Suomessa, ja sitä pitäisi kehittää lisää. Sen pisteytys sopii paljon paremmin suomalaisiin kouluihin pyrittäessä kuin IB-to-distus", hän kiteyttää.

Toinen puolisko iippareista on kaksikielisistä ja ulkomaalais-taustaisista perheistä tulevia. Joukossa on myös suomalaisia paluumuuttajia, jotka ovat viettäneet osan peruskoulustaan ulkomailla, ja joille englanniksi opiskelu on jopa helpompaa terminologian takia, tai jotka ovat suuntaamassa lukion jälkeen takaisin ulkomaille. He ovat perinteisesti siirtyneet SYK:n paluumuuttajaluokalta suoraan lukioon, mutta ehkä tästä lähtien heitä hakeutuu enemmän myös Ressuun.

Ippareista hyvin pieni vähemmistö on niin sanottuja ummikkoulkomaalaisia, jotka eivät puhu sujuvasti suomea. IB-linjan perustaminen antaa mahdollisuuden ulkomaalaisille työntekijöille muuttaa muun muasa Nokian leivissä työskentelemään pääkaupunkiseudulle perheensä kanssa ja silti lähettää lapsensa englanninkieliseen kouluun, jossa pääsisi kosketuksiin "alkuperäisväestön" kanssa. Kouluun saapuu myös ulkomaalaisia oppilaita oppilasvaihdon kautta muista IB-kouluista noin viisi opiskelijaa vuodessa samaan tapaan kuin nykyisiä

vaihto-oppilaita.

Ipparit ovat ihmisiä!

Alussa mainittua kauhukuvaa yritetään välttää niin paljon kuin mahdollista, ja iippareita yritetään pitää mukana muiden oppilaiden joukossa alusta asti. Pre-IB-vuoden aikana luultavasti moni ippari saa kavereita normaalien opiskelijoiden joukosta liikunnan ja taideaineiden kautta, koska niiden opetus on kaikille yhteistä.

Myös tavalliset ressut voivat osallistua englanninkielisille kursseille siinä määrin kuin sinne mahtuu, mikä on varmasti mukavaa kuultavaa monen tavallisen ressun mielestä. "Meillä on sellaiset valmiudet, että pystyisimme varmaan kokoamaan oppilaskunnan joukosta jo nyt 25 oppilasta, jotka pystyisivät opiskelemaan täyspäiväisesti englanniksi IB-suunnitelman mukaisesti", rehtori kommentoi itsevarmana, ja hän toivookin yleislinjan opiskelijoiden osallistuvan IB-kursseille. Tällainen yleislinjan ja IB-linjan integrointi ei kuulemma ole toiminut missään muualla Suomessa erilaisten lähtökohtien vuoksi, mutta Resson korkea taso ja sijainti keskustakouluna luo luultavasti tarpeeksi kansainvälisyyden ilmapiliriä (ja kielitaitoa), jotta yleislinjalaiset voisivat ainakin pre-IB:n aikana käydä IB-kursseja.

"En haluaisi mitään separatismia tänne Ressuun", totesi rehtori puhuttaessa IB-linjalaisten mahdollisista erilaisuuksista normaalisiin lukiolaisiin nähden. "IB-opiskelijat ovat ressuja siinä missä muutkin." Ettäs tiedätte, näin kuuluu rehtorin käsky. Hänen mukaansa ei ole ressun perinteiden mukaista syrjiä ketään opiskelijaryhmää, ja hän uskookin vakaasti ressujen suvaitsevaisuuteen.

Lisätietoa: Resson kotisivut: www.ressunlukio.fi
International Baccalaureate Organisation: www.ibo.org

Sanottua

"Mun opetukseni karmii oppilaiden selkäpiitä"

"Paljon helpommin näiden kanssa menee varvas suuhun."

"That-lausetta ei sitten pilkuteta! Se on luuserivirhe!"

"Muistuttaako tämä jotakuta toista lakia?"

"Nää kirjantekijät ei oikein tunnu enää itsekkään tietävän mistä ne kirjoittaa"

"Nyt olette varmaan jo ihan pihalla. Toivoisin että olisitte ihan konkreettisestikin pihalla kun on niin kaunis päivä ja linnut laulaa ja..."

"Englannin kielessä ei vaan voi sanoa että sataa tai paistaa tai nälättää tai panettaa..."

"Ja voimat on: F1, njiauuuu!"

"Juna oli seksikäs kulkupeli siihen aikaan."

"Ja sitten aloitetaan tavalla joka on kauhistus matikanopettajalle."

"Lintuja, puita ja muita systeemeitä."

"Ölöpöppä babbä BUU!"

"Hei, rakkaudessa ja YO:ssa on kaikki sallittua!"

Oppilas: "Vieläkö tännepäin?"
Opettaja: "Ei tarvi mennä enempää, ikkunasta tarvi päästä hypäämään pois."

"Ihana porukka kuulkaa, te ette tiedä kuinka mä saan inspiraatiota. Se on vaarallista."

"Sen lähelle tuodaan kappale joka on hyvin negatiivinen, siis aikuisen ihminen."

"Siis mähän oon kun tornado kun mä rupeen opettaan."

"Tämä ei ole tekokarvaa, joku eläin on ihan oikeasti teurastettu tieteellisiä kokeita varten."

"Demissä on hyvä megamokauspalsta, luen sen aina."

"Mä en yleensä kehtaa puhua taustastani."

"Mistä te päättelette sen olevan homoseksuaali? Ratsastussaappaista!?"

"Kiva että tykkäätte graafisista esityksistä. Se on enne sitä että

elämästänne tulee onnellinen."

"Pessille ja illusioille kävi teinivahinko..."

"... 'actually' tulee pienenä vittuiluna sinne loppuun."

"Uskon että jos tekee jotain luvatonta niin selittäminen vain pahentaa asiaa."

Opettaja leikkaa pullia lusikalla kahtia: "Kaikkeen sitä joutuu. Pullaa ja mehua kaikille."

"Turkulaisella torimyyjällä menee pasmat sekaisin, jos sille sanoo muuta kuin 'kilo perunoita' tai kaunis ilma tänään'."

"Kuka teistä on joskus kiusannut opettajaa? Oliko se hauskaa?"

"Mä tunnen itteni lampaaksi täällä edessä..."

"Aina välillä on vaan sellasia tilanteita, että vaan tulee paskaa syliin, eikä sille voi mitään"

"Hei, mennäänkö häiritsemään muita oppitunteja?"

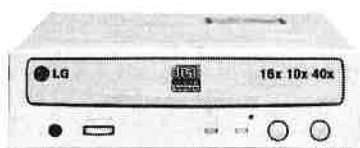
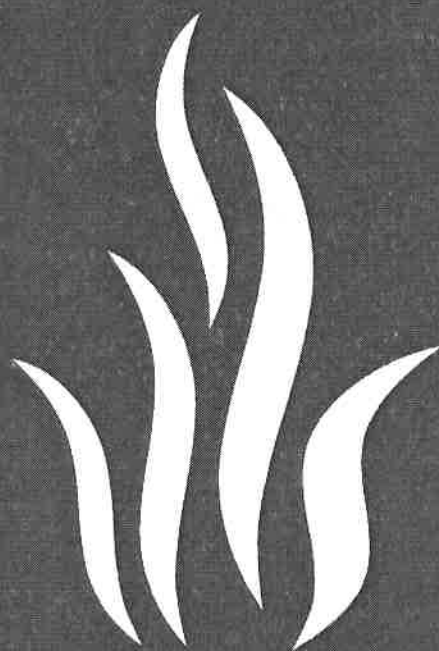
"Tämä happiatomi on... sunninen"

**Hyvää
Kesää!**

Kotipolttoon.

Polttava CDR-asema

LG Bulk CD-RW 16X10X40X IDE

Tarjous! alk. **99€**

Digitally yours

CD-levyt

TDK 80MIN 24X CD-R (10 levyn paketti)

Tarjous! alk. **9⁹⁰€**

Ja paljon muuta...

PC SuperStore

Mansku 4 ma-pe 9-20 la 10-16 Puh. 020 470 7700

www.pcsuperstore.fi